

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Kielce, dnia 27 października 2014 r.

Poz. 2830

UCHWAŁA NR LV/455/14 RADY MIEJSKIEJ W PIŃCZOWIE

z dnia 14 sierpnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Pińczów na lata 2014-2017”

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594) oraz art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162 poz. 1568 z późn. zmianami) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Pińczów na lata 2014-2017” zaopiniowany pozytywnie przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Pińczów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jan Radkiewicz

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr LV/455/14
Rady Miejskiej w Pińczowie
z dnia 14 sierpnia 2014 r.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Pińczów na lata 2014- 2017

**OPRACOWANIE:
Jakub Danielski**

PIŃCZÓW, WRZESIEŃ 2013

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu nad zabytkami.....	3
3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce	4
4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	12
4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.....	12
4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu	15
5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego	20
5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2014- 2017	20
z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy.....	20
5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy.....	29
5.2.1. Charakterystyka gminy	29
5.2.2. Zarys historii obszaru gminy	29
5.2.3. Układ urbanistyczny miasta.....	31
5.3.4. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego gminy	33
5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony.....	35
5.3.1. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków	35
5.3.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków	38
5.3.3. Formy ochrony w miejscowym planie zagospodarowanie przestrzennego	39
5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków.....	40
5.3.3. Zabytki archeologiczne	49
5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy	64
6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń	70
7. Założenia programowe.....	72
7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów.....	73
7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów	73
8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami	75
9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów	76

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami	77
11. Bibliografia.....	79
12. Spis tabel	80

1. Wstęp

Przedmiotem Gminnego programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów jest problematyka ochrony dziedzictwa kulturowego Pińczowa. Celem tego opracowania, jest określenie głównych zadań i kierunków działań na rzecz ochrony i opieki nad zabytkami. Niniejsze opracowanie sporządzono zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.) oraz z wytycznymi Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków.

Gminny program opieki nad zabytkami sporządzany jest przez Burmistrza, a następnie zostaje przyjęty przez Radę Miejską, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Program ogłaszany jest w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego. Program sporządza się na okres 4 lat, natomiast co 2 lata Burmistrz przedstawia Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania programu.

Program opieki nad zabytkami nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast stanowi dokument uzupełniający dotychczas przyjęte akty prawa miejscowego, uwzględniając zadania z zakresu opieki nad zabytkami. Określa sposób ich realizacji, poprzez stosowne działania organizacyjne i finansowe oraz upowszechniające wiedzę o zabytkach.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu nad zabytkami

Podstawę prawną opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami stanowi Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), która mówi o obowiązku sporządzania przez samorządy wojewódzkie, powiatowe oraz gminne, na okres czterech lat, gminnego programu opieki nad zabytkami.

Art. 87 ust. 2 cytowanej Ustawy, wyznacza cele opracowania programu opieki nad zabytkami i są one następujące:

1. Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

2. Uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
3. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
4. Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
5. Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
6. Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
7. Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Obowiązujące uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, zostały zawarte w:

- **Konstytucji RP** (Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.- Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w przepisach:
 - **Art. 5:** „Rzeczpospolita Polska (...) strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”.
 - **Art. 6 ust. 1:** „Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju oraz (...) udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym”.
 - **Art. 86:** „Każdy jest obowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”.
- **Ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami** (Dz. U. 2003 nr 162, poz. 1568 ze zm.), która jest głównym aktem prawnym regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce. Przy opracowaniu programu opieki nad zabytkami należy uwzględnić przepisy tej ustawy, takie jak:

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- **Art. 3:** definiuje podstawowe pojęcia użyte w ustawie, takie jak: zabytek, zabytek nieruchomy, zabytek ruchomy, zabytek archeologiczny, instytucja kultury wyspecjalizowana w opiece nad zabytkami, prace konserwatorskie, prace restauratorskie, roboty budowlane, badania konserwatorskie, architektoniczne, archeologiczne, historyczny układ urbanistyczny lub ruralistyczny, historyczny zespół budowlany, krajobraz kulturowy, otoczenie zabytku.

W tym miejscu należy wyjaśnić pojęcie zabytku. Zabytek, jest to nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, które są dziełem człowieka lub związane są z jego działalnością. Stanowią one świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

- **Art. 4:** objaśnia, że ochrona zabytków polega na podejmowaniu w szczególności przez organy administracji publicznej działań mających na celu: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków; uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”.

- **Art. 5:** określa, w sposób otwarty, kwestię opieki nad zabytkami: „Opieka nad zabytkami sprawowana jest przez jego właściciela lub posiadacza i polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków naukowego badania i dokumentowania zabytku; prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku; zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie; korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości; popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz o jego znaczeniu dla historii kultury”.

- **Art. 6:** klasyfikuje w układzie rzeczowym przedmioty ochrony i zarazem stanowi szczegółową definicję zabytku:

„1. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania:

1) zabytki nieruchome będące, w szczególności:

a) krajobrazami kulturowymi,

b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- c) dziełami architektury i budownictwa,
 - d) dziełami budownictwa obronnego,
 - e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
 - f) cmentarzami,
 - g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
 - h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 2) zabytki ruchome będące, w szczególności:
- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
 - c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
 - d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
 - e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642),
 - f) instrumentami muzycznymi,
 - g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
 - h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;
- 3) zabytki archeologiczne będące, w szczególności:
- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
 - b) cmentarzyskami,
 - c) kurhanami,
 - d) relikami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.
2. Ochronie mogą podlegać nazwy geograficzne, historyczne lub tradycyjne nazwy obiektu budowlanego, placu, ulicy lub jednostki osadniczej”.
- **Art 7:** reguluje następujące formy ochrony zabytków:
1. Wpis do rejestru zabytków, który dla zabytków znajdujących się na terenie województwa prowadzi wojewódzki konserwator zabytków.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

2. Uznanie za pomnik historii, zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru lub parku kulturowego o szczególnej wartości dla kultury przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

3. Utworzenie parku kulturowego, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Park kulturowy może utworzyć, na podstawie uchwały, rada gminy po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

4. Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, dotyczące w szczególności: zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się również, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków.

- **Art. 16 ust. 1:** wskazuje radę gminy, jako organ tworzący park kulturowy, w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Jest on tworzony na podstawie uchwały, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- **Art. 17:** określa zakazy i ograniczenia dotyczące terenu parku krajobrazowego, związane z: prowadzeniem robót budowlanych oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej, zmianami sposobu korzystania z zabytków nieruchomych, umieszczaniem tablic, napisów, ogłoszeń reklamowych i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego, z wyjątkiem znaków drogowych i znaków związanych z ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, z zastrzeżeniem art. 12 ust. 1, składowaniem lub magazynowaniem odpadów.

- **Art. 18:** „1. Ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami uwzględnia się przy sporządzaniu i aktualizacji koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju, strategii rozwoju województw, planów zagospodarowania przestrzennego województw, analiz i studiów z zakresu zagospodarowania przestrzennego powiatu,

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

strategii rozwoju gmin, studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

2. W koncepcji, strategiach, analizach, planach i studiach, o których mowa w ust. 1, w szczególności:

- 1) uwzględni się krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
- 2) określa się rozwiązania niezbędne do zapobiegania zagrożeniom dla zabytków, zapewnienia im ochrony przy realizacji inwestycji oraz przywracania zabytków do jak najlepszego stanu;
- 3) ustala się przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu uwzględniające opiekę nad zabytkami”.

- **Art. 19:** wskazuje, że „studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględnia się, w szczególności ochronę: zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, parków kulturowych.

2. W przypadku gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium i planie, o których mowa w ust. 1.

3. W studium i planie, o których mowa w ust. 1, ustala się, w zależności od potrzeb, strefy ochrony konserwatorskiej obejmujące obszary, na których obowiązują określone ustaleniami planu ograniczenia, zakazy i nakazy, mające na celu ochronę znajdujących się na tym obszarze zabytków”.

- **Art. 20:** mówi o konieczności uzgadniania projektów i zmian planów zagospodarowania przestrzennego wojewódzkich i miejscowych z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

- **Art. 21:** „Ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy”.

- **Art. 22:** „1. Generalny Konserwator Zabytków prowadzi krajową ewidencję zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się w wojewódzkich ewidencjach zabytków.

2. Wojewódzki konserwator zabytków prowadzi wojewódzką ewidencję zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.

3. Włączenie karty ewidencyjnej zabytku ruchomego niewpisanego do rejestru do wojewódzkiej ewidencji zabytków może nastąpić za zgodą właściciela tego zabytku.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

4. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków”.

- **Art. 89:** wskazuje, że „organami ochrony zabytków są:

- 1) minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje Generalny Konserwator Zabytków;
- 2) wojewoda, w imieniu którego zadania i kompetencje, w tym zakresie, wykonuje wojewódzki konserwator zabytków”.

- **Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym** (Dz. U. 2013 poz. 594 ze zm.), gdzie w art. 7 ust 1 pkt. 9 zostały określone zadania własne gminy: „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy (...) kultury, w tym (...) ochrony zabytków i opieki nad zabytkami”. Pośrednio do ochrony zabytków odnoszą się zadania obejmujące kwestie: ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej, gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury, kultury fizycznej i turystyki, zieleni gminnej i zadrzewień, cmentarzy gminnych, utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych, promocji gminy.

Istotne uregulowania prawne dotyczące ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, znajdują się w innych obowiązujących ustawach, w tym:

- **Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym** (t. j. Dz. U. 2012 poz. 647, ze zm.). Ustawa, określa zasady kształtowania polityki przestrzennej przez jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej oraz zakres i sposoby postępowania w sprawach przeznaczania terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy. Ustawa, mówi także, że w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, uwzględnia się wymagania ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.
- **Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane** (t. j. Dz. U. 2013 poz. 1409). Ustawa- Prawo budowlane, normuje działalność obejmującą sprawy projektowania, budowy, utrzymania i rozbiórki obiektów budowlanych oraz określa zasady działania organów administracji publicznej w tych dziedzinach. Przepisy ustawy nie naruszają

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

przepisów odrębnych, a w szczególności, m.in. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami- w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

- **Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska** (Dz. U. 2013 poz. 1232), która mówi m.in. o tym, że ochrona środowiska polega na zachowaniu wartości kulturowych.
- **Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody** (t. j. Dz. U. 2013 poz. 627), której przepisy określają m. in. kompetencje dotyczące wycinki i pielęgnacji drzew na terenach objętych prawną ochroną konserwatorską.
- **Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami** (t. j. Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651). W rozumieniu ustawy, celem publicznym jest między innymi: opieka nad nieruchomościami, stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa określa m.in. postępowanie wobec nieruchomości objętych prawną ochroną konserwatorską.
- **Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej** (t. j. Dz. U. 2012 poz. 406). Ustawa precyzuje, że działalność kulturalna polega na upowszechnianiu i ochronie kultury (art. 1 ust. 1). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawuje państwo i polega on na wspieraniu i promocji twórczości, edukacji i oświaty kulturalnej, działań i inicjatyw kulturalnych oraz opieki nad zabytkami (art. 1 ust. 2). Mecenat nad działalnością kulturalną sprawują też jednostki samorządu terytorialnego (art. 1 ust. 4). Art. 2 ustawy wymienia formy organizacyjne działalności kulturalnej, wśród których znajdują się obok teatrów, oper, operetek, filharmonii, orkiestr, kin, muzeów, bibliotek, domów kultury, ognisk artystycznych, galerii sztuki- ośrodki badań i dokumentacji w różnych dziedzinach kultury. Jednostki samorządu terytorialnego organizują działalność kulturalną, tworząc samorządowe instytucje kultury, dla których prowadzenie takiej działalności jest podstawowym celem statutowym. Prowadzenie działalności kulturalnej jest zadaniem własnym jednostek samorządu terytorialnego o charakterze obowiązkowym (art. 9 ust. 1, 2). Instytucje kultury, a zwłaszcza muzea, jednostki organizacyjne mające na celu opiekę nad zabytkami, ośrodki badań i dokumentacji, biura wystaw artystycznych, galerie i centra sztuki, Filmoteka Narodowa, biblioteki, domy i ośrodki kultury, świetlice i kluby, ogniska artystyczne, domy pracy twórczej-

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

prowadzą w szczególności działalność w zakresie upowszechniania kultury. Do podstawowych zadań tych instytucji należy m.in. sprawowanie opieki nad zabytkami (art. 32 ust. 1, 2).

- **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie** (t. j. Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536, ze zm.). W ramach ustawy gminy mogą wspierać działalność kulturalną związaną z ochroną zabytków i tradycji prowadzoną przez organizacje pozarządowe (m.in. stowarzyszenia).

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach i bibliotekach zostały określone w:

- **Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach** (t. j. Dz. U. 2012 r. poz. 987). Określa podstawowe ramy i zasady funkcjonowania polskich muzeów. Według przepisów ustawy „Muzeum jest jednostką organizacyjną nie nastawioną na osiągnięcie zysku, której celem jest trwała ochrona dóbr kultury, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych wartości historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej oraz umożliwianie kontaktu ze zbiorami” (art. 1).

Zgodnie z ustawą muzeum realizuje powyższe cele poprzez:

„1) gromadzenie dóbr kultury w statutowo określonym zakresie,

2) katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych muzealiów,

3) przechowywanie gromadzonych dóbr kultury, w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych,

4) zabezpieczanie i konserwację muzealiów oraz, w miarę możliwości, zabezpieczanie stanowisk archeologicznych oraz innych nieruchomych obiektów kultury materialnej i przyrody,

5) urządzenie wystaw,

6) organizowanie i prowadzenie badań, ekspedycji naukowych oraz prac wykopaliskowych,

7) prowadzenie działalności edukacyjnej,

8) udostępnianie zbiorów do celów naukowych i edukacyjnych,

9) zapewnianie właściwych warunków zwiedzania i korzystania ze zbiorów,

10) prowadzenie działalności wydawniczej” (art. 2).

Gmina jako podmiot tworzący (lub przejmujący) muzeum zobowiązana jest do:

1) zapewnienia środków potrzebnych do utrzymania i rozwoju muzeum;

2) zapewnienia bezpieczeństwa zgromadzonym zbiorom;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

3) sprawowania nadzoru nad muzeum (art. 6 ust. 4).

- **Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach** (t. j. Dz. U. z 2012 poz. 642, ze zm.). Mówi, iż biblioteki i ich zbiory stanowią dobro narodowe, służą zachowaniu dziedzictwa narodowego. Biblioteki organizują i zapewniają dostęp do zasobów dorobku nauki i kultury polskiej oraz światowej.

Ochronę materiałów archiwalnych regulują przepisy:

- **Ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie cyfrowym i archiwach** (t. j. Dz. U. 2011 nr 123 poz. 698, ze zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

Dokumenty, do których odwołuje się gminny program opieki nad zabytkami połączono na trzech poziomach: ogólnokrajowym, regionalnym (wojewódzkim) oraz lokalnym (gminnym). Są to różnego rodzaju strategie, studia i programy.

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami

„Tezy do Krajowego Programu Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami”, opracowane przez zespół Rady Ochrony Zabytków przy Ministrze Kultury pod przewodnictwem prof. dr hab. Bogumiły Rouby, są niezwykle ważnym dokumentem, związanym z ochroną zabytków w Polsce. W dokumencie zapisano m.in.: „Ochrona i konserwacja zabytków jest istotnym elementem polityki kulturalnej Państwa, są one bowiem nie tylko śladem przeszłości, ale także cennym składnikiem kultury współczesnej, przyczyniającym się do kształtowania przyjaznego człowiekowi środowiska jego życia. (...) Ich zachowanie, ochrona i konserwacja jest działaniem ważnym w interesie publicznym ze względu na znaczenie zabytków w procesie edukacji, humanizacji społeczeństwa, jego kulturowej identyfikacji, wreszcie także znaczenie dla sfery ekonomii i gospodarki”.

W opracowaniu zostały zawarte cele i zadania dla Programu Krajowego. Stwierdzono, że „celem Programu jest wzmocnienie ochrony i opieki nad tą istotną częścią dziedzictwa kulturowego oraz poprawa stanu zabytków w Polsce”.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Za istotne, uznano przypomnienie podstawowych zasad konserwatorskich porządkujących sferę ochrony zabytków, które dotyczą konserwatorów, pracowników urzędów, restauratorów dzieł sztuki, architektów, urbanistów, budowlanych, archeologów, badaczy, właścicieli i użytkowników, w tym duchownych.

Podstawowe zasady konserwatorskie:

- Zasady *primum non nocere* (z łac. po pierwsze nie szkodzić);
- Zasady maksymalnego poszanowania oryginalnej substancji zabytku i wszystkich jego wartości (materialnych i niematerialnych);
- Zasady minimalnej niezbędnej ingerencji;
- Zasady, zgodnie z którą usuwać należy to (i tylko to), co na oryginał działa niszcząco;
- Zasady czytelności i odróżnialności ingerencji;
- Zasady odwracalności metod i materiałów;
- Zasady wykonywania wszelkich prac zgodnie z najlepszą wiedzą i na najwyższym poziomie.

W dokumencie do opracowania krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami wyznaczone zostały następujące założenia w zakresie:

- Uwarunkowań dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami: określenie stanu zabytków: nieruchomości, ruchomych i archeologicznych oraz stanu zabytków techniki, pomników historii i obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO. Dodatkowo ocena stanu służb związanych z ochroną i opieką nad zabytkami i stan uregulowań finansowych, organizacyjnych i prawnych.
- Działań o charakterze systemowym: powiązanie ochrony zabytków z polityką ekologiczną, ochrony przyrody, architektoniczną i przestrzenną, celną i polityką bezpieczeństwa państwa; przygotowanie strategii i głównych założeń ochrony dziedzictwa kulturowego w Polsce i wprowadzenie jej do polityk sektorowych.
- Systemu finansowania: stworzenie sprawnego systemu finansowania ochrony i opieki konserwatorskiej.
- Dokumentowania, monitorowania i standaryzacji metod działania: co oznacza ujednoczenie metod działań profilaktycznych, konserwatorskich, restauratorskich i ochronnych.
- Kształcenia i edukacji: kształcenie profilaktyczne, podyplomowe i system uznawalności wykształcenia, edukacja społeczeństwa, edukacja właścicieli i użytkowników.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- Współpracy międzynarodowej: współpraca z instytucjami i organizacjami, współpraca w obszarze Europy Środkowej.

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004- 2013, przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r., rozwinięta w 2005 r., poprzez przygotowane przez Ministerstwo Kultury uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004- 2020, jest podstawowym dokumentem rządowym, w którym w oparciu o rzetelną analizę podjęto próbę określenia zasad polityki kulturalnej państwa w warunkach rynkowych. Stanowi ona podstawę do dalszych systemowych rozwiązań w dziedzinie kultury. Misją tej strategii jest „zrównoważony rozwój kultury jako najwyższej wartości przenoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

Uznając kulturę za jeden z podstawowych czynników rozwoju regionów zapisano w strategii następujące priorytety:

- wzrost efektywności zarządzania kulturą;
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury;
- wzrost uczestnictwa i wyrównanie szans w dostępie do szkolnictwa artystycznego, dóbr i usług kultury;
- poprawa warunków działalności artystycznej;
- efektywna promocja twórczości;
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków;
- zmniejszenie luki cywilizacyjnej przez modernizację i rozbudowę infrastruktury kultury.

Dokumentem, opracowanym w celu wdrożenia Narodowej Strategii Rozwoju Kultury, jest Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego na lata 2004- 2013”. Główną przesłanką do sformułowania Narodowego Programu Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego”, jest uznanie zasobów dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

Narodowy Program Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” określa działania na lata 2004- 2013 wytyczając następujące strategiczne cele polityki państwa w sferze ochrony zabytków:

- przygotowanie skutecznego systemu prawno- finansowego wspierania ochrony i opieki nad zabytkami;
- podjęcie prac nad kompleksowym systemem edukacji na rzecz dziedzictwa;
- poszukiwanie instrumentów wzmacniających efekty działalności służby konserwatorskiej;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- ograniczenia uznaniowości konserwatorów poprzez nałożenie na nich odpowiedzialności za niezgodne z prawem postępowanie;
- intensyfikacja ochrony i upowszechniania dziedzictwa kulturowego, w tym szczególnie kompleksowa poprawa stanu zabytków nieruchomych.

4.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

Na poziomie województwa świętokrzyskiego opracowano następujące dokumenty:

- **Program opieki nad zabytkami w województwie świętokrzyskim na lata 2007- 2011**

Przyjęty Uchwałą Nr VIII/149/07 przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego dnia 2 lipca 2007 r. Program ten, ma na celu zapewnienie aktywnej rewaloryzacji, ochronę i lepsze wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego, które znajdują się na terenie województwa świętokrzyskiego oraz zmianę świadomości mieszkańców. W programie zostały wyznaczone trzy cele strategiczne oraz metody realizacji tych celów:

Cel strategiczny I: Wieś i miasteczko- właściwe ukierunkowanie prac planistycznych i ich realizacja dążąca do zachowania starych układów ruralistycznych oraz walorów tradycyjnych wsi jako wyróżniki tożsamości regionu.

Cel strategiczny II: Krajobraz kulturowy w powiązaniu z układami urbanistycznymi w oparciu o granice parków kulturowych oraz szlaków turystycznych- realizacja poprzez tworzenie parków kulturowych, które stanowią element ograniczający zniekształcanie krajobrazu kulturowego i naturalnego, oraz przeznaczanie środków finansowych na działania wpływające na poprawę stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

Cel strategiczny III: Dziedzictwo żywe (dokumentowanie, promocja, edukacja i popularyzacja), związana z dziedzictwem kulturowym- utrzymanie walorów krajobrazu kulturowego opierać się musi na wykreowaniu odpowiedniego poziomu świadomości społeczeństwa i lokalnej tożsamości kulturowej. W związku z tym, powinna nastąpić intensyfikacja działań edukacyjnych i popularyzatorskich prowadzonych w województwie, poszczególnych powiatach, miastach oraz gminach.

- **Program opieki nad zabytkami województwa świętokrzyskiego na lata 2013- 2016**

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Przyjęty Uchwałą nr XXIX/524/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dnia 25 marca 2013 roku. W programie wyznaczono cel generalny, 3 cele szczegółowe (strategiczne) wraz z kierunkami działań i zadaniami, których realizacja ma służyć osiągnięciu celu generalnego.

Cel generalny: Ochrona i zachowanie materialnego oraz niematerialnego dziedzictwa kulturowego województwa świętokrzyskiego.

Cele szczegółowe:

1. Ochrona i zachowanie dziedzictwa oraz krajobrazu kulturowego.

Kierunki działań:

- rozpoznanie i dokumentacja zasobów zabytkowych;
- ochrona zabytków ruchomych;
- ochrona zabytków nieruchomych;
- ochrona zabytków archeologicznych,
- ochrona zabytkowych układów architektonicznych,
- stwarzanie warunków dla powstania i rozwoju parków kulturowych oraz ochrona krajobrazu kulturowego.

2. Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału dziedzictwa kultowego.

Kierunki działań:

- poprawa dostępu do zasobów dziedzictwa;
- promocja zasobów dziedzictwa kulturowego;
- wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego w rozwoju regionalnym.

3. Tworzenie warunków do wzmacniania tożsamości regionalnej w oparciu o dorobek kultury materialnej i niematerialnej.

Kierunki działań:

- kultywowanie tradycji w oparciu o zasoby dziedzictwa kulturowego;
- popularyzacja wiedzy o dziedzictwie kulturowym.

- **Strategię Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego**

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Strategia rozwoju województwa jest nadrzędnym dokumentem wyznaczającym cele i główne kierunki rozwoju regionu. Składa się ona z dwóch dokumentów:

Pierwszy dokument- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego, przyjęta Uchwałą Nr XIV/225/2000 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dnia 30 czerwca 2000 roku. Strategia ta, stanowi całościową koncepcję rozwoju województwa w kilkunastoletnim horyzoncie czasowym (do roku 2015).

Drugi dokument- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020, przyjęta Uchwałą Nr XLII/508/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dnia 26 października 2006 roku.

Celem generalnym polityki samorządu w perspektywie kilkunastu lat uznaje kwestię wzrostu atrakcyjności województwa świętokrzyskiego jako podstawy zintegrowanego rozwoju w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Jednym z wymienionych celów strategicznych, prowadzących do osiągnięcia celu generalnego, jest cel nr 3: ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody i dóbr kultury. „Wzrost atrakcyjności województwa warunkowany jest przestrzeganiem europejskich standardów jakości ochrony środowiska przyrodniczego oraz ochrony dziedzictwa kulturowego. Poprawa stanu środowiska oraz zachowanie potencjału przyrodniczego i jego promocja stwarza szanse na zrównoważony rozwój regionu”. Dla tego celu, sformułowano 3 najważniejsze priorytety wraz z kierunkami działań. Priorytet nr 2: Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego, wskazuje na następujące kierunki działania, które związane są bezpośrednio z ochroną i opieką zabytków:

- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury kultury,
- zwiększanie roli zabytków w rozwoju turystyki i przedsiębiorczości,
- poprawa warunków funkcjonowania instytucji artystycznych,
- poprawa warunków funkcjonowania bibliotek w szczególności naukowych i akademickich oraz zwiększenie dostępności do nowoczesnych usług bibliotecznych, z wykorzystaniem technologii informatycznych,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,
- poprawa dostępności mieszkańców do oferty kulturalnej poprzez wspieranie instytucji poszerzających ofertę programową umożliwiającą aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym,

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- tworzenie nowych miejsc pracy związanych z ochroną i udostępnianiem dziedzictwa kulturowego.

- **Strategię Rozwoju Turystyki w Województwie Świętokrzyskim na lata 2006- 2014**

Przyjęta Uchwałą nr XXV/404/06 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego dnia 6 lutego 2006r. W strategii wymieniono i opisano walory turystyczne województwa świętokrzyskiego. W analizie walorów turystycznych regionu (rozdział 4, podpunkt 4.1.2.2), zwrócono szczególną uwagę na walory antropogeniczne, będące efektem działalności człowieka. Zabytkowe obiekty, muzea, wpływają na wzrost atrakcyjności turystycznej terenu. Województwo świętokrzyskie pod kątem turystyki, posiada bogate, zróżnicowane walory naturalne i kulturowe, a potencjał małych miejscowości, wsi i miasteczek nie jest odpowiednio wykorzystywany. W związku z tym, należy podjąć działania, aby ten stan zmienić i stworzyć zintegrowaną ofertę turystyczną województwa przy wykorzystaniu potencjału regionu. Wśród najważniejszych zabytków i atrakcji turystycznych z terenu gminy Pińczów wymieniono: muzeum regionalne w Pińczowie, które mieści się w budynku dawnego klasztoru popaulińskiego.

- **Program promocji wraz z regionalnym systemem informacji turystycznej dla województwa świętokrzyskiego (na lata 2008-2013)**

Program jest szczegółowym opracowaniem priorytetu 5- „Opracowanie zintegrowanego i skutecznego systemu promocji i marketingu”- Strategii Rozwoju Turystyki w województwie świętokrzyskim. Obejmuje rozwiązania w zakresie promocji regionu, w tym informacji turystycznej i badań rynku turystycznego. Dokument podzielony jest na dwie zasadnicze części- analityczną i planistyczną. Część analityczna przedstawia aktualny stan promocji i informacji turystycznej na terenie województwa świętokrzyskiego. Część planistyczna to definiuje grupy docelowe i wskazuje zadania służące do realizacji celów.

- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego**

Przyjęty Uchwałą nr XXIX/399/02 przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego dnia 26 kwietnia 2002 roku. Plan skazuje na własną, ukształtowaną na przestrzeni dziejów specyfikę kulturową regionu świętokrzyskiego o istotnym potencjale turystycznym, który nie jest w pełni wykreowany i wykorzystywany.

Podstawową słabością turystyki jest niedoinwestowanie oraz mało skuteczny marketing i promocja regionu, wąski zakres proponowanych usług oraz zbyt niski ich poziom. Autorzy planu, zwracają także uwagę, na ciągle jeszcze tkwiące w zasobach

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

kultury rezerwy w dotychczas nie do końca przebadanym pod kątem zachowanych walorów tradycyjnej zabudowy podmiejskiej, wiejskiej i małej architektury kultowej, wartościowych układów ruralistycznych, komponowanego krajobrazu zabytkowego i harmonijnego krajobrazu kulturowego, pozostałości zabytków techniki, stanowisk archeologicznych, historycznych pól bitewnych, miejsc pamiątkowych związanych z życiem i działalnością postaci historycznych itp.

Głównym celem polityki przestrzennej w zakresie zagospodarowania zasobów dziedzictwa kulturowego powinna być „skuteczniejsza ochrona i rewaloryzacja tych zasobów oraz racjonalne ich udostępnienie z myślą o poszerzaniu wiedzy, zwłaszcza młodego pokolenia, świadomości historycznej obywateli, a także wykorzystaniu jako czynnika rozwoju gospodarczego i promocji”. Ważnym zadaniem, będzie także wykorzystanie dziedzictwa kulturowego w procesie pobudzania i utrwalania tożsamości regionalnej ogółu mieszkańców przy jednoczesnym zachowaniu i kultywowaniu specyfiki lokalnej i subregionalnej.

Biorąc pod uwagę powyższe cele i uwarunkowania samorząd województwa ustalił listę zadań priorytetowych:

- tworzenie warunków do ochrony krajobrazu kulturowego i pojedynczych zabytków przed zniszczeniem i dewaloryzacją- przestrzenne oddalenie lub likwidacja źródeł dewaloryzacji;
- objęcie ochroną prawną obszarów o najcenniejszych walorach dziedzictwa kulturowego;
- tworzenie warunków do udostępnienia dziedzictwa kulturowego na cele turystyczne i promocyjno- kulturotwórcze;
- wkomponowanie walorów dziedzictwa kulturowego we współczesne struktury funkcjonalno- przestrzenne i środowiskowe;
- utrzymanie i restytucja specyfiki kulturowej województwa, głównego elementu tożsamości regionalnej i wyróżnika regionu w procesie integracji z Unii Europejskiej.

- **Strategię rozwoju powiatu Pińczowskiego**

Zakres czasowy, prowadzonych analiz dla opracowanej strategii, to lata 1994-1998. Prace prowadzone były za pomocą metody seminaryjnej przy współpracy zespołu autorskiego z zespołami problemowymi reprezentującymi środowiska powiatu. W strategii tej wskazano zadania w formie 7 projektów:

1. Utworzenie pińczowskiego centrum informacji w sieci Internet.
2. Utworzenie centrum informacji i promocji turystyki.
3. Utworzenie centrum targowe- wystawowego dla wyrobów gipsowych i kamieniarskich w Pińczowie.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

4. Koncepcja i program edukacji zawodowej oraz ustawicznego doszkalania zawodowego celem maksymalnego dostosowania szkolnictwa do rynku pracy.
5. Racjonalna gospodarka odpadami komunalnymi.
6. Promocja powiatu pińczowskiego.
7. Program restrukturyzacji SPZOZ w Pińczowie.

- **Plany Zagospodarowania Przestrzennego poszczególnych gmin powiatu**

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, zostały opracowane dla trzech z pięciu gmin powiatu, tj. dla gminy Kije, Michałów, Pińczów. W planach zostały zamieszczone ogólne zasady ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego. Zawarte są w nich także wykazy obiektów i zespołów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami na lata 2014- 2017 z dokumentami wykonanymi na poziomie gminy

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów 2014- 2017 zgodny jest z dokumentami gminnymi o charakterze strategicznym:

- **Strategia rozwoju miasta i gminy Pińczów na lata 2008- 2015**

Strategia jest skierowana do wszystkich, którzy wyrażają chęć uczestnictwa w jego rozwoju: mieszkańców miasta i gminy, władz samorządu miasta, samorządu wojewódzkiego, władzy państwowej, regionalnej i centralnej. W strategii została wyznaczona misja wraz z 4 celami strategicznymi.

Misja strategii: Miasto i Gmina Pińczów jest przyjazna dla inwestorów i turystów a mieszkańcom prace daje.

Cel strategiczny 1: Wzrost zamożności mieszkańców gminy.

Cel strategiczny 2: Gmina Pińczów jest dobrze wyposażona w infrastrukturę techniczną.

Cel strategiczny 3: Gmina Pińczów jest chętnie odwiedzany przez turystów.

Cel strategiczny 4: Młodzież w gminie jest dobrze wykształcona i przygotowana do konkurencji na rynku pracy.

W strategii wymieniono i opisano:

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- zasoby ochrony środowiska, do których należy zespół Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych, w którego skład wchodzi Nadnidziański Park Krajobrazowy, Kozubowski Park Krajobrazowy, Szaniecki Park Krajobrazowy;
- rezerваты przyrody: Krzyżanowice, Grabowiec, Skowronno, Winiary Zagojskie, Polana Polichno, Pieczyska.
- zabytki kultury, które wpisane są do rejestru zabytków są, to głównie zespoły kościołów, zespoły dworsko- parkowe.

- **Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Pińczów na lata 2008- 2013**

Pierwsza część programu to diagnoza stanu w mieście. W dalszej części przeprowadzone zostały analizy i prognozy.

We wstępie programu- Podstawy programu rewitalizacji, zostały wyznaczone aspekty rewitalizacji wraz z działaniami:

I. Aspekt przestrzenno- urbanistyczny

Działania dotyczące: rozwoju infrastruktury technicznej, rozwoju transportu, remontów i renowacji istniejących zasobów mieszkaniowych, budowy nowych mieszkań, rozwoju infrastruktury społecznej, kulturalnej i turystycznej, zabezpieczenia puli mieszkań rotacyjnych i zamiennych.

II. Aspekt gospodarczy

Działania dotyczące: wspierania przedsiębiorczości, rozwoju turystyki bądź innych sektorów gospodarki lokalnej, inne działania wynikające z programu pomocy dotyczącego MSP.

III. Aspekt społeczny

Działania dotyczące: rozwoju zasobów ludzkich, przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, walki z patologiami społecznymi, działania dotyczące tworzenia równych szans, zapobiegania zjawisku bezrobocia, zapobieganiu zjawisku bezdomności, działania na rzecz aktywności środowisk dzieci i młodzieży, uruchamianiu grantów dla organizacji pozarządowych.

W drugim rozdziale- Charakterystyka obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście Pińczów, szczegółowo zostają przedstawione i omówione zagadnienia związane z ochroną i opieką nad zabytkami.

Podrozdział 2.3- Zagospodarowanie przestrzenne, opisuje strefy zgodne ze „Studium uwarunkowania i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pińczów”, na terenie miasta:

Strefa A- jest to obszar pełnej ochrony konserwatorskiej, ze względu na jego szczególne wartości, bardzo dobrze zachowaną historyczną strukturę przestrzenną.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Strefa B- jest to obszar ochrony konserwatorskiej, w skład którego wchodzi tereny z zachowanym historycznym układem przestrzennym tj. tereny dawnych przedmieść lub obrzeży miasta.

Strefa E- jest to obszar ochrony ekspozycji, obejmujący obszar stanowiący zabezpieczenie eksponowania wybitnych walorów sylwetowych zespołów lub obiektów zabytkowych.

Obszar K- jest to strefa krajobrazu związanego integralnie z założeniem miasta historycznego.

Strefa W- jest to strefa ochrony archeologicznej.

Podrozdział 2.5- Polityka ochrony środowiska, ustanawia cztery kategorie terenów, zróżnicowane pod względem rygorów ochrony obszarowej, tj. strefa: A, B, C, D. Ponadto zostają wymienione i opisane rezerваты przyrody na terenie gminy: rezerwat „Gacki”, rezerwat „Wola Zagojska”, rezerwat „Chwałowice”, rezerwat „Bagna Branki”.

Podrozdział 2.7- Sfera społeczna, przedstawia i opisuje listę obiektów zabytkowych.

Trzeci rozdział to- Nawiązanie do strategicznych dokumentów dotyczących rozwoju przestrzenno- społeczno- gospodarczego miasta i regionu.

W czwartym rozdziale- Założenia programu rewitalizacji dla miasta Pińczów, zostaje przedstawiony cel i misja programu oraz zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru.

- **Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pińczów**

Pierwsze studium przyjęto Uchwałą Nr XLI/301/02 przez Radę Miejską w Pińczowie w dniu 11 września 2002 r. Następnie Rada Miejska w Pińczowie podjęła Uchwałę Nr XXV/223/08 dnia 28 sierpnia 2008 roku „w sprawie przyjęcia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pińczów dla obszaru miasta Pińczowa i obszarów sołectw: Włochy, Brzeście, Pasturka, Skrzypiów”. Celem wprowadzonych „zmian w studium jest przede wszystkim określenie aktualnej polityki przestrzennej władz samorządowych miasta w odniesieniu do Pińczowa i jego obszaru funkcjonalnego, wynikającej z aktualnych ustaleń ustawowych i akceptowanych uwarunkowań wynikających z programów i wniosków rozwojowych osób prawnych i fizycznych, dokumentów polityki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego”.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Studium określa warunki zagospodarowania terenów, dotyczących ochrony środowiska przyrodniczego, kulturowego, zdrowia i bezpieczeństwa ludzi. Zarysowane są tendencje dotyczące obszaru, w którym funkcjonuje miasto i gmina Pińczów. Uznano je za elementy uwarunkowań zewnętrznych, które należy rozważyć przy kształtowaniu koncepcji rozwojowych. Bardzo szczegółowo zostaje opisany obszar, związany z zagadnieniami dotyczącymi ochrony i opieki zabytków. Wymieniono i opisano, między innymi: pomniki przyrody, parki krajobrazowe, obiekty zabytkowe wpisane do rejestru zabytków, inne obiekty wskazane do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków, strefy ochrony konserwatorskiej.

- **Plany Zagospodarowania Przestrzennego gminy Pińczów**

Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 10 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, w tym trzy, które dotyczą tylko miasta Pińczów. Są to:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Pińczów przyjęty Uchwałą Nr XL/372/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Wierciszów 1” w Pińczowie, uchwalony Uchwałą Nr XXXII/227/01 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 12 czerwca 2001 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego „Wierciszów 2” w Pińczowie, uchwalony Uchwałą Nr XXXII/228/01 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 12 czerwca 2001 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Brzeście przyjęty Uchwałą Nr XL/373/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pasturka przyjęty Uchwałą Nr XL/374/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Skrzypiów przyjęty Uchwałą Nr XL/375/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sołectwa Włochy przyjęty Uchwałą Nr XL/376/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Dolina Nidy II”, uchwalony Uchwałą Nr XIX/147/2000 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 02 czerwca 2000 r. wraz ze zmianą w jego części znajdującej się na obszarze Gminy Pińczów uchwalony uchwałą Nr XXXVIII/355/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 15 października 2009 r., opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego nr 500 z dnia 26.11.2009 poz. 3676.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu górniczego „Borków I” na obszarze gminy Pińczów, Chmielnik i Kije, w zakresie dotyczącym gminy Pińczów, uchwalony Uchwałą Nr XVII/156/04 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 31 maja 2004 r., zmieniony uchwałą Nr XXII/178/04 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 22 września 2004 r.

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów turystyczno-wypoczynkowych Gacki- Leszcze na obszarze gminy Pińczów, uchwalony Uchwałą Nr XVI/150/04 Rady Miejskiej w Pińczowie z 27 kwietnia 2004 r.

Zgodnie z art. 15, ust. 2 pkt. 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2012 r., poz. 647), w planie miejscowym określa się obowiązkowo zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. Projekt planu, zgodnie z ww. ustawą musi zostać uzgodniony przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Wyżej wymienione plany miejscowe odnoszą się w szczególny sposób do kwestii ochrony zabytków:

- **MPZP miasta Pińczów przyjęty Uchwałą Nr XL/372/09 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 25 listopada 2009 r.** ustala następujące zasady dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej (Rozdział 8):

§ 141. W planie ustala się ścisłą strefę konserwatorską miasta lokacyjnego, oznaczoną na rysunku planu symbolem graficznym, którą uznaje się również jako strefę biernej ochrony archeologicznej, w której obowiązują następujące ustalenia:

- 1). konserwacja poprzez utrzymanie historycznej struktury w niezmienionym kształcie oraz rewaloryzacja poprzez przywrócenie i utrwalenie historycznie ukształtowanych walorów zespołu przestrzennego;
- 2). ochrona relikwów miasta średniowiecznego i nowożytnego;
- 3). ochrona relikwów infrastruktury miejskiej;
- 4). ochrona warstw kulturowych;
- 5). ochrona podłoża podmiejskiego w tym lokalizacji lochów, objęcie ochroną poprzez zabezpieczenie, poprawę stanu technicznego oraz wprowadzenie funkcji użytkowych służących obsłudze ruchu turystycznego;
- 6). wszelka działalność inwestycyjna w obrębie strefy podlega uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków i jest podporządkowana wytycznym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

§ 142. W planie ustala się strefy będące otoczeniem ścisłej strefy konserwatorskiej miasta lokacyjnego, która obejmuje zespoły urbanistyczno- krajobrazowe o walorach

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

charakterystycznych pod względem funkcjonalno- kompozycyjnym, w których obowiązują następujące ustalenia:

- 1). utrzymanie zasadniczych elementów rozplanowania poprzez rewaloryzację określonych obiektów i obszarów;
- 2). ochrona wartości widokowych zabytków;
- 3). podjęcie prac objętych ustaleniami szczegółowymi określonymi dla tych terenów przy zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

§ 143. W ramach stref, o których mowa w § 141 i § 142 niniejszej uchwały utrzymuje się następujące formy ochrony:

- 1). Obiekty i obszary indywidualnie wpisane do rejestru zabytków, oznaczone na rysunku planu symbolem graficznym, zgodnie z wykazem obiektów i obszarów wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.
- 2). Wszelkie prace podejmowane przy obiektach i obszarach zamieszczonych w poniższym wykazie możliwe pod warunkiem zachowania charakteru obszaru czy też obiektu, pod względem kompozycyjnym i architektonicznym;
- 3). Wszelkie zamierzenia inwestycyjne powinny być uzgadniane z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków;
- 4). Ustala się ochronę i zachowanie zabytków wpisanych do rejestru.
- 5). Dla obiektów, o których mowa w § 143 pkt. 1, ustala się ochronę poprzez zachowanie charakteru danego budynku z charakterystycznymi elementami architektonicznymi, również w przypadku wymiany zabudowy o złym stanie technicznym; ochronę elementu układu urbanistycznego, dla których obowiązują następujące ustalenia:
 - a). zakaz likwidacji i wprowadzania zmian w obrębie historycznej sieci dróg, kształtu działek osadniczych;
 - b). kształtowanie makro i mikro wewnątrz ulic, poprzez uzupełnianie przyległych pierzei i nadanie jej ciągłego charakteru;
 - c). w odniesieniu do terenu dawnego zamku oraz wzgórza Św. Anny, obowiązuje wyeksponowanie obwodu murów i fos nowożytnych, opracowanie programu docelowego zagospodarowania terenów;
 - d). tereny i obiekty wpisane do rejestru zabytków, objęte są strefą czynnej ochrony archeologicznej- ewentualne działania służące ekspozycji i ochronie obiektów podlegają na etapie planowania, projektowania i wykonawstwa uzgodnieniom i wytycznym Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 6). Ustala się ochronę zabytków wpisanych do ewidencji, zgodnie z poniższym wykazem.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

§ 144. W zakresie ochrony konserwatorskiej dla obszarów objętych planem, ustala się:

- 1). zakaz prowadzenia działań mogących wpływać destruktywnie na stan zachowania i proces rewaloryzacji historycznego organizmu miejskiego;
- 2). zachowanie i ochronę najistotniejszych i najbardziej reprezentatywnych wartości kulturowych występujących na obszarze miasta;
- 3). wyeksponowanie bądź przywrócenie zatartych walorów historycznego układu, a także wykorzystanie jego wartości przestrzennych i użytkowych- place oznaczone na rysunku planu symbolami: AKDP1, AKDP2, AKDP3;
- 4). uzupełnienie zabudowy na określonych odcinkach ulic w wyznaczonych strefach miasta lokacyjnego i jego otoczenia- w celu utrwalenia linii regulacyjnych i skorygowania zniekształceń przestrzennych;
- 5). zachowanie zwartej zabudowy w ramach wnętrza urbanistycznych, które tworzą place i ulice;
- 6). uczytelnienie linii zabudowy wyznaczonych fasadami najstarszych budynków;
- 7). skala zabudowy musi wynikać z kompozycji przestrzennej układu urbanistycznego zaakcentowanego elementami dominant;
- 8). zachowanie wysokości ścian tworzących wnętrza urbanistyczne;
- 9). w dzielnicy Mirów zachowanie parterowej skali zabudowy i atrialnego układu z charakterystycznymi poprzecznymi do pierzei przewiązaniem;
- 10). planowanie posadzek jako elementu przestrzeni publicznej tworzących wnętrza urbanistyczne wraz z uporządkowanym układem zieleni;
- 11). rewaloryzację zabudowy mieszkalnej na obszarze miasta lokacyjnego, a zwłaszcza w strefie rynku i przyległych bloków północno- wschodnich; utrzymanie mieszkaniowej funkcji obszaru miasta lokacyjnego z udziałem usług wbudowanych w parterach
- 12). ochronę konserwatorską budynków i budowli wpisanych do rejestru zabytków, oraz będących w gminnej ewidencji zabytków;
- 13). utrwalenie, rekultywację i ochronę elementów topograficznego ukształtowania terenu oraz charakterystycznych form i cech środowiska przyrodniczego stanowiących niepowtarzalny kontekst przestrzenny zabytkowego układu miasta;
- 14). objęcie ochroną obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

§ 145. Ustala się następujące zasady dotyczące form zabudowy i zagospodarowania terenów objętych ścisłą strefą ochrony konserwatorskiej:

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- 1). nowe budynki dopełniające układ historycznej zabudowy oraz budynki podlegające przebudowie i adaptacji winny mieścić się w gabarycie 2 kondygnacji z możliwością użytkowego wykorzystania przestrzeni poddasza;
- 2). w szczególnych warunkach lokalizacji Konserwator Zabytków może wyrazić zgodę na wzniesienie budynku o wysokości trzech kondygnacji. Gabaryty poziome budynków nie mogą przekraczać szerokości podziałów parcelacyjnych charakterystycznych dla konkretnych odcinków pierzei ulic i placów;
- 3). dachy winny posiadać formę dwuspadową, spadki dachów winny być dostosowane do otaczających budynków zabytkowych;
- 4). do pokrycia dachów należy stosować materiały tradycyjne;
- 5). nakaz sytuowania zabudowy w obowiązujących liniach zabudowy- pierzejowy charakter zabudowy tworzony poprzez fasady budynków uzupełniającej tradycyjną zabudowę obrzeżną;
- 6). obiekty budowlane przewidziane do realizacji w partiach narożnych ulic i placów, powinny posiadać szczególnie opracowaną formę architektoniczną odzwierciedlającą cechy lokalnej stylistyki;
- 7). nowa zabudowa powinna być dostosowana do charakteru wnętrza miejskich określonych przez formy i materiały oraz elementy wynikające z lokalnej tradycji kształtowania zabudowy: gabaryty budynków, podziały elewacji wpływające na kształt pierzei, proporcje otworów, formy i pokrycie dachów, sposoby wykończenia elewacji, stosowanie materiałów budowlanych oraz powiązań widokowych;
- 8). preferowana realizacja form architektury współczesnej odpowiednio dostosowanej do zabytkowego otoczenia;
- 9). zakaz kształtowania elewacji budynków przy pomocy okładzin z tzw. „sidingu”;
- 10). kolorystyka ścian budynków winna być w barwach jasnych, zharmonizowanych z tonacją barw budynków sąsiednich;
- 11). zakaz stosowania jaskrawej kolorystyki elewacji i dachów;
- 12). zakaz stosowania prefabrykowanych ogrodzeń betonowych;
- 13). w toku remontów i adaptacji części istniejącej zabudowy na obszarze strefy, odbiegającej charakterem form architektonicznych od form historycznego otoczenia winny być dokonane odpowiednie korekty form uwzględniające powyższe zasady;
- 14). formy oświetlenia ulic i placów oraz formy iluminacji wybranych obiektów zabytkowych winny być zaprojektowane dla całego obszaru strefy w oparciu o wytyczne określone przez Konserwatora Zabytków. Dotyczy to również zasad rozmieszczenia elementów reklamy oraz form „małej architektury”;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

15). wszelkie działania w obiektach objętych ewidencją wymagają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;

16). weryfikacja obiektów wpisanych aktualnie do ewidencji zabytków, nastąpi we właściwym programie opieki nad zabytkami sporządzonym w trybie przewidzianym w przepisach szczegółowych.

§ 146. Ustala się strefy ochrony archeologicznej, oznaczone na rysunku planu symbolem graficznym, w których obowiązuje:

- 1). przeprowadzenie nadzorów archeologicznych, po wystąpieniu o wydanie pozwolenia na ich prowadzenie do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 2). nowoodkryte stanowisko archeologiczne należy oznaczyć, zabezpieczyć i powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- 3). wszelka działalność musi się odbywać pod nadzorem archeologa, szczególnie prowadzenie inwestycji liniowych;
- 4). ustalenia pkt. 1, 2, 3, mają zastosowanie również dla terenów objętych strefą ochrony archeologicznej czynnej, obejmującej obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków oraz strefy ochrony archeologicznej biernej, obejmującej obszar w granicach miasta lokacyjnego;
- 5). dla stanowiska archeologicznego nr 21, obejmującego tereny oznaczone na rysunku planu symbolami: BPP1, BPP2, BUH10- zgodnie z zasięgiem oznaczonym na rysunku planu, stanowiącego o lokalizacji Kościoła Św. Ducha wraz z cmentarzem, ustala się oznaczenie i zachowanie miejsca po dawnym kościele w wybranym miejscu na danym terenie, jako obiektu o znaczeniu kulturowym znaczącym o tożsamości miasta, poprzez umieszczenie tablicy informacyjnej, próbę odtworzenia fragmentu murów, lub lokalizację obiektu małej architektury.

Pozostałe miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, z terenu gminy Pińczów, ustalają zasady dotyczące granic i zasad zagospodarowania terenów i obiektów środowiska przyrodniczego podlegających ochronie oraz dotyczące granic i zasad zagospodarowania terenów i obiektów dóbr kultury podlegających ochronie, w tym zasady dotyczące stanowisk archeologicznych, dla których zostały ustalone strefy ochrony.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

5.2. Charakterystyka zasobów oraz analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

5.2.1. Charakterystyka gminy

Gmina Pińczów położona jest wyjątkowo atrakcyjnie pod względem krajobrazowym. Jest gminą miejsko- wiejską, w południowej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie pińczowskim, w rejonie zwanym Ponidzie, na terenie Niecki Nidziańskiej. Położona wzdłuż rzeki Nidy. Sąsiaduje z następującymi gminami: Busko- Zdrój, Chmielnik, Czarnocin, Działoszyce, Imielno, Kije, Michałów, Wiślica i Złota. Powierzchnia terenu gminy wynosi ponad 212 tys. ha. Gmina posiada 41 sołectw. Gmina ma charakter rolniczo- przemysłowy. Na obszarze gminy Pińczów występuje zespół Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych, w skład którego wchodzi: Nidziański, Kozubowski i Szaniecki Park Krajobrazowy. Tereny gminy są bogate w złoża naturalne. Spośród występujących kopalin największe znaczenie mają osady chemiczne (gipsy), utwory węglanowe (wapienie) oraz utwory okruchowe (piaski i żwiry).

5.2.2. Zarys historii obszaru gminy

Pierwsze wzmianki pochodzą z XIV w. W 1424 r. Pińczów występował jako oppidum, czyli przejściową jednostką między miastem w wsią. Między 1424 r. a 1428 r. Pińczów wraz z okolicznymi wsiami kupił kardynał Zbigniew Oleśnicki. 21 września 1428 r. Władysław Jagiełło, nadał prawa miejskie, na prawie magdeburskim, nadnidziańskiej wiosce „Pyandzyczow” (Piędziczów- pierwotna nazwa Pińczowa), dzięki czemu miasto uzyskało szereg przywilejów. W 1431 r. w mieście wzniesiono kościół- kolegiatę pw. św. Jana., gdzie w 1436 r. umieszczono paulinów, w nowo wybudowanym klasztorze. W dokumencie z 1449 r. wymieniane są młyny i łaźnia miejska. Na wzgórzu nad miastem wzniesiono wspaniałą rezydencję magnacką. Miasto było ośrodkiem rozkwitającego rzemiosła, handlu, rolnictwa, ale także ogrodnictwa. Bogaciło się także dzięki mecenatowi Oleśnickich. W połowie XVI w. spokój zakłóciły spory religijne epoki reformacji. Ostatni z Oleśnickich- Mikołaj, który

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

przeszedł na kalwinizm, wygnał paulinów i stworzył w Pińczowie najważniejszy ośrodek reformacji. W 1562 r. nastąpiło wyodrębnienie arianizmu. W 1586 r., po wykupieniu miasta przed biskupa krakowskiego- Piotra Myszkowskiego, nastąpiła rekatolizacja Pińczowa. Do klasztoru wrócili paulini. Myszkowscy okazali się dobrymi gospodarzami i mecenasami miasta. Rozrosło się ono i rozbudowało wzdłuż rzeki. Rynek otoczyły murowane podcieniowe kamienice. W 1598 r. miasto zbudowało wodociąg dostarczający wodę zdrojową do miasta z pobliskich wzgórz. Teren podmiejski, od wschodu, nadany Żydom przez Oleśnickich, stał się początkiem dzielnicy żydowskiej, który dzięki wsparciu Myszkowskich, rozwijał się. Potwierdzeniem tego, jest wzmianka z 1748 r. o trzech bożnicach w mieście. W 1592 r. Myszkowscy założyli, na wschodnim skraju miasta, odrębną administracyjnie, nową osadę Mirów, z własnym wójtem. Tworzyła ona z Pińczowem jeden organizm gospodarczy, który w 1630 r. otoczony został wspólnym wałem i palisadą z bramami z 1683 r. Dzięki rozwijającemu się kamieniarstwu, przez sprowadzonych z Włoch muratorów, miasto stawało się bogatym ośrodkiem ordynacji Myszkowskich. Bogaciło się także poprzez różnego rodzaju rzemiosło i handel, który pozostawał w rękach Żydów, którzy wciąż otaczani byli opieką przez Myszkowskich. Działały wodociągi, miasto miało trzy fontanny. Na terenie Mirowa, biskup krakowski Piotr Myszkowski, ufundował w 1587 r. kościół z przeznaczeniem na kolegiatę. Budowę rozpoczęto jednak długo po śmierci biskupa. W 1605 r. Zygmunt Myszkowski sprowadził tu z Rzymu pierwszych reformatów. Zbudowano dla nich prowizoryczną drewnianą kaplicę, a zamieszkali w wynajętym przez dziedzica domu. W 1610 r. pińczowscy reformaci zostali wydaleny z Mirowa, by powrócić dopiero w 1683 r. W 1684 r. przebudowano dawną kolegiatę, usunięto dwie wysokie wieże, według zaleceń reformatów. W latach 1686- 1706, obok kościoła na Mirowie, wzniesiono klasztor reformatów. Od 1700 r. w Pińczowie istniało gimnazjum, zwane Kolonią Akademii Krakowskiej, zlokalizowane w północno- wschodnim narożniku miasta. W 1738 r. dzielnica Mirów, została zniszczona przez pożar. W czasie mecenatu, miasto od 1727 r. znalazło się w rękach rodu Wielopolskich, których fortuna wkrótce upadła. Jednak miastu udało się utrzymać znaczenie ekonomiczne, głównie dzięki dobrze rozwiniętemu handlowi. W 1769 r., w czasie konfederacji barskiej, Rosjanie ufortyfikowali Pińczów i odpierali stąd wpływy konfederatów. Wielopolscy przenieśli się do zamku, zbudowanego u stóp góry pałacu. Jednak niedługo po tym zamek został opuszczony. Zaniedbany, popadł w ruinę i około 1800 r. został rozebrany. Na początku XIX w. nastąpiła kolejna zmiana właściciela miasta. W wyniku ordynacji, Pińczów stał się własnością zdolnego prawnika, świątelnego polityka- Jana Olrycha Szanieckiego. Zniósł on obowiązujące jeszcze powinności feudalne, przywrócił świetność szkoły średniej, którą hojnie wyposażył. Podjął nawet starania, aby przenieść stolicę województwa z Kielc do Pińczowa. W 1827 r. ukazało się zarządzenie zlecające likwidację podcieni w miastach

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Królestwa Polskiego. Zniesiono wówczas część podcieni przy rynku i dawnej ul. Krakowskiej. W 1829 r. zlikwidowano ratusz stojący od 1572 r. w północno- zachodnim narożniku rynku, który był w bardzo złym stanie technicznym. Podjęto próbę regulacji urbanistycznej miasta. Po powstaniu listopadowym, skonfiskowano majątek Szanieckiego, który wyemigrował. Pińczów dotknęła stagnacja gospodarcza, którą przerwało dopiero wyzwolenie w 1918 r. W latach międzywojennych, miasto stopniowo rozwijało się. Otrzymało wówczas między innymi połączenie z kolejką wąskotorową z niedalekim Jędrzejowem. We wrześniu 1939 r. hitlerowcy spalili Pińczów. Rabunkowa gospodarka i eksterminacja Żydów, wyniszczyły miasto. Na krótko, w 1944 r., miasto odzyskało wolność, dzięki słynnej, dwutygodniowej Republice Pińczowskiej. Po ostatecznym opuszczeniu miasta przez Niemców, w 1945 r. miasto pozostawało w gruzach. W 1958 r. rozpoczęto jego niekontrolowaną, chaotyczną odbudowę.

5.2.3. Układ urbanistyczny miasta

Układ urbanistyczny miasta Pińczów jest wpisany do rejestru zabytków- rejestr nr A.652 z dnia 22.01.1947 r. Układ ten ma plan wydłużony, soczewkowaty, rozciągający się od północnego- zachodu na południowy- wschód, poszerzony od południowego- wschodu o nowe osiedla- Grodzisko i Podgórze. W planie, mimo wielu zniszczeń wojennych i zakłóceń przestrzeni, jakie spowodowała wielkogabarytowa zabudowa, czytelne są kolejne fazy rozwoju miasta- od lokacyjnej- XV- wiecznej, przez renesansową (Mirów), aż do XIX- XX- wiecznej.

Najstarsza część miasta to duży, kwadratowy rynek z kwartałami przyrynkowej zabudowy. W narożnikach wybiegają z rynku po dwie ulice. W północno- wschodnim narożniku, reguła ta została naruszona. Znajduje się tam zespół kościoła i klasztoru paulińskiego i wybiega stamtąd ul. Piłsudskiego (d. ul. Kielecka)- jedna tylko pierwotnie ulica, zmierzająca ku północy. Duży rynek, przeznaczony był na plac targowy. Otoczony był domami szczytowymi z podcieniami. Średniowieczna zabudowa, była prawdopodobnie w większości drewniana. Zabudowa zmieniła się w XVI w. Pierzeje rynku i sąsiednie ulice, odbudowane były zabudową zwartą- kamieniczkami mieszczańskimi, od drugiej poł. XVI w. murowanymi- podcieniowymi, szczytowymi nadal aż do XVIII w. Obecna ul. Legionistów (d. ul. Krakowska) i ul. Piłsudskiego, które stanowiły fragment głównej drogi- północ- południe na terenie miasta, poszerzały się na wylotach z niego przyjmując kształt trójkątnych placyków. W okresie renesansu, placyki te, obudowano również zwartą zabudową. Oba poszerzenia głównych ulic, przy wylocie z miasta, służyły jako place postojowe przy wjeździe

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

lub wyjeździe podczas jarmarków. Szczególne znaczenie miał tu placyk postojowy przy ul. Legionistów- zamknięty od południa pierzeją, miejsce postojowe przed wjazdem na most. Ten placyk, o miejskim charakterze, miał w XVIII w. we wnętrzu kapliczkę św. Jana Nepomucena, która stoi do dziś. Wprowadzona została jako barokowy element kompozycji urbanistycznej. Na północ, od starego miasta, znajdował się obszar luźnej zabudowy, a następnie teren dawnego ogrodu zamkowego z XVIII- wieczną rezydencją Wielopolskich. Nad mini wznosiła się skarpa wzgórza, na której mieścił się zamek Oleśnickich.

Po wschodniej stronie powstał Mirów, z odrębnym placem rynkowym. Mirów nosi cechy miasta renesansowego, którego autorstwo przypisuje się Włochom: Santi Gucciemu, Andreo Boccjemu. Obecnie, kompozycja Mirowa nie jest w pełni czytelna. Do dziś, ob. na ul. Batalionów Chłopskich 32, mieści się renesansowy budynek z XVI w- Dom Wójta, zwany także Drukarnią Ariańską. Na terenie Mirowa, Myszkowscy ufundowali kolegiatę w 1587 r., którą wzniesiono znacznie później. W jednej z części rynku mirowskiego, stała jedna z trzech fontann.

Między Mirowem a starym miastem, na wschodnim skraju Pińczowa, rozciągała się dzielnica żydowska, która tworzyła się od XVI w. Dziś jedynym jej śladem jest stara synagoga z XVI/ XVII w., mieszcząca się przy ul. Klasztornej. Obok znajdowała się łaźnia rytualna. W wizytacji parafii katolickiej z 1748 r. odnotowano istnienie między innymi kilku chederów. W 1748 r. w mieście znajdowały się 3 synagogi.

W zachodniej części Pińczowa, znajdowała się dzielnica gospodarcza. Zlokalizowany był tam targ koński, folwark, browar. Dzielnica ta nazywała się Nowym Światem i włączona została w obręb miasta. Dziś istnieje pod nazwą Placu Konstytucji 3 Maja, pełniąc funkcję reprezentacyjną w mieście.

W XIX w. nastąpiły przemiany urbanistyczne, które regulowały miasto. W 1825 r. wykonano projekt regulacyjny sieci ulic. Było to typowe, geometryczne prostowanie linii regulującej ulice, przebicie dalszych odcinków istniejących ulic, regulacje pieszych uliczek na terenie Mirowa. Najważniejszym wydarzeniem było przebicie ul. Buskiej (ob. ul. Batalionów Chłopskich) do starego rynku- po południowej stronie kościoła parafialnego. W XIX w. zlikwidowano podcienie rynkowe. Pod koniec XIX w. zabudowa wypełniła wolne tereny Nowego Świata, ob. ul. 1 Maja i ul. 3 Maja oraz ich przecznice. Były to skromne parterowe domki lub dwukondygnacyjne kamieniczki. Od północy, miasto obejmowało ogrody i zieleń cmentarza, od wschodu rozwijało się przedmieście Mirowa, a od południa rozciągały się nadnidziańskie łąki i płynęła Nida.

Przeprowadzenie kolei wąskotorowej z Jędrzejowa do Wiślicy, na pocz. XX w., wpłynęło na dalszy rozwój miasta od zachodu. Zbudowano dworzec kolejki (ob. przy

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

ul. 3 Maja 21), a na północny- wschód od niego wybudowano niewielkie osiedle dla pracowników.

Zniszczenia z czasów II wojny światowej i powojenna odbudowa, spowodowały duże przekształcenia nie tylko przestrzeni, ale także planu miasta. Zniknęła duża część ulic w południowo- wschodniej części miasta, którą zastąpiono wielkimi blokami. Odbudowano także, dość dowolnie, pierzeje rynkowe. Nowe dzielnice powstały we wschodniej i zachodniej części miasta.

Dzięki wyjątkowo, otwartemu przedpolu, jakie stanowi dolina Nidy, miasto posiada wspaniałą ekspozycję od południa, tym bardziej, że zabudowa, wznosi się na stoku, założona na tarasach gór. Miasto posiada dominantę, jaką jest bryła kościoła popaulińskiego z dzwonnica (ob. przy Pl. Wolności 26). Wyjątkowy charakter zyskuje także dzięki, górującej nad miastem renesansowej kaplicy św. Anny z XVI w., która usytuowana jest na wzgórzu.

5.3.4. Uwarunkowania środowiska przyrodniczego gminy

Znowelizowana Ustawa z dnia 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627), określiła obowiązującą listę prawnych form ochrony przyrody, a także tryb i zasady ich wyznaczania- ustanawiania. Znalazły się na niej m. in. parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe i obszary chronionego krajobrazu, a także wobec wejścia Polski do Unii Europejskiej- Obszary NATURA 2000 (art. 6 ustawy).

Na obszarze gminy- w ramach Wielkoprzestrzennego Systemu Obszarów Chronionych Województwa- znajdują się prawie wszystkie formy ochrony wyodrębnione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, tzn. parki krajobrazowe, rezerваты, pomniki przyrody i użytki ekologiczne, a ponadto do obszarów Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000 zaliczono obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 pod nazwą Dolina Nidy- kod obszaru PLB260001, specjalny obszar ochrony siedlisk NATURA 2000 pod nazwą Ostoja Nidziańska- kod obszaru PLH260003. Parki krajobrazowe występujące na terenie gminy: Nadnidziański Park Krajobrazowy, Szaniecki Park Krajobrazowy z otuliną, Kozubowski Park Krajobrazowy. Rezerваты występujące na terenie gminy: Rezerwat częściowy „Pieczyńska”, Rezerwat częściowy „Polana Polichno”, Rezerwat częściowy „Grabowiec”, Rezerwat „Krzyżanowice”, Rezerwat „Skowronno”, Rezerwat „Winiary Zagojskie”, Rezerwat „Skotniki Górne”.

Pod względem geologicznym obszar gminy położony w południowo- wschodniej części Niecki Nidziańskiej, zabudowany jest z kilku jednostek fałdowych i obejmuje depresję połaniecką, wał pińczowski, depresję solecką i fragment wypiętrzenia

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

wodzisławskiego. Najstarszymi utworami odsłaniającymi się na całym obszarze gminy są margle i opoki kredy górnej. Występowanie złóż kruszyw naturalnych (piasku i żwiru) koncentruje się głównie w rejonie Brześcia, Bogucic, Pińczowa, Zakrzowa, Młodzaw Dużych i Marzęcina. Wydzielenie aż sześciu mezoregionów, w obrębie jednej gminy, świadczy niewątpliwie o występowaniu bardzo urozmaiconej rzeźby terenu, której główną oś stanowi dolina rzeki Nidy dzieląca gminę na dwie części.

Dodatkowo na terenie gminy występują pomniki przyrody (Tabela nr 1).

Tabela nr 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Pińczów

LP.	LOKALIZACJA	OBIEKT	NR WPISU	DATA WPISU
1	Włochy- na terenie gruntów Bolesława Ryńskiego	lipa drobnolistna	051	1958 r.
2	Brzeście- park podworski	klon zwyczajny	113	1986 r.
3	Pińczów- ul. Klasztorna 29, Dz. nr 122/1	klon zwyczajny	327	1994 r.
4	Pińczów- klasztor franciszkanów, Dz. nr 122/1	lipa drobnolistna	059	1958 r.
5	Bogucice	skałki	WKP211	1987 r.
6	Gacki	odstąpienie geologiczne	WKP212	1987 r.
7	Marzęcin- na końcu wsi	odstąpienie geologiczne	213	1987 r.
8	Leśnictwo Bugaj- koło wsi Młodzawy	wiąz pospolity	276	1991 r.
9	Leśnictwo Bugaj- oddział 4a	wiąz pospolity	277	1991 r.
10	Leśnictwo Bugaj- oddział 3a	wiązy pospolite- 2 szt.	278	1991 r.
11	Leśniczówka Bugaj	lipy drobnolistne- 3 szt.	-	1991 r.
12	Leśnictwo Teresów- przy drodze Kozubów Sypów	wiązy pospolite- 2 szt.	280	1991 r.
13	Leśnictwo Teresów- Osada Robotnicza Gołąb	dęby szypułkowe- 3 szt.	281	1991 r.
14	Leśnictwo Teresów- oddział 92m	wiąz pospolity	282	1991 r.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

15	Bogucice- oddział 45a	dąb bezszypułkowy	287	1991 r.
16	Marzęcin	jaskinia	357	1995 r.
17	Gacki- osiedle	odstąpienie gipsowe	361	1996 r.
18	Leszcze- nad stawem	jaskinia	707	1999 r.
19	Włochy	wąwóz	-	2011 r.
20	Bogucice II	ciąg bagien śródlęsnych	-	2013 r.
21	Bugaj	wąwozy lessowe	-	2013 r.

5.3. Zabytki objęte prawnymi formami ochrony

Zgodnie z art. 7 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.) ochrony zabytków są:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Na obszarze gminy Pińczów, funkcjonują jedynie dwie z ww. form, jest to wpis do rejestru zabytków oraz ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

5.3.1. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Pińczów, znajduje się 33 zabytki nieruchome oraz 2 stanowiska archeologiczne, wpisane do rejestru zabytków (Tabela nr 2). Są to najcenniejsze elementy krajobrazu kulturowego na terenie gminy, objęte są także ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Tabela nr 2. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w gminie Pińczów

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/ZESPÓŁ OBIEKTÓW	NR REJESTRU ZABYTKÓW	DATA WPISU
1	Bogucice	kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP	A.645	16.10.1956 r., 21.06.1967 r.
2	Bogucice	cmentarz parafialny	A.646	23.12.1992 r.
3	Krzyżanowice Dolne	kościół parafialny pw. św. Tekli	A.647	16.10.1956 r., 21.06.1967 r.
4	Krzyżanowice Dolne	cmentarz parafialny	A.648	15.12.1992 r.
5	Krzyżanowice Dolne	pozostałości założenia parkowego	A.649	04.12.1957 r.
6	Młodzawy Małe	zespół kościoła parafialnego: kościół parafialny pw. św. Ducha i BM Bolesnej	A.650/1	16.10.1956 r., 21.06.1967 r.
7	Młodzawy Małe	zespół kościoła parafialnego: dzwonnica	A.650/2	21.06.1967 r.
8	Młodzawy Małe	cmentarz parafialny	A.651	14.12.1992 r.
9	Pińczów	miasto (zespół urbanistyczny)	A.652	22.01.1947 r.
10	Pińczów	zespół kościoła parafialnego pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty: kościół	A.653/1	29.03.1931 r., 21.06.1967 r.
11	Pińczów	zespół kościoła parafialnego pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty: dzwonnica	A.653/2	21.06.1967 r.
12	Pińczów	budynek klasztoru popaulińskiego wraz z terenem	A.1	28.02.2002 r.
13	Pińczów	zespół klasztorny oo. reformatów- franciszkanów: kościół pw. Nawiedzenia NMP	A.654/1	11.10.1931 r., 21.06.1967 r.
14	Pińczów	zespół klasztorny oo. reformatów- franciszkanów: dziedziniec z krużgankami i bramami	A.654/2	21.06.1967 r.
15	Pińczów	zespół klasztorny oo. reformatów- franciszkanów: klasztor	A.654/3	11.10.1931 r., 21.06.1967 r.
16	Pińczów	kaplica św. Anny z pozostałościami obwarowań ziemnych	A.655	21.06.1967 r.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

17	Pińczów	dawna synagoga	A.656	14.03.1933 r., 21.06.1967 r.
18	Pińczów	cmentarz parafialny	A. 657	22.12.1992 r.
19	Pińczów	Miejsce Pamięci Narodowej, tzw. cmentarz „na Zawięzieniu”	A. 658	30.09.1996r.
20	Pińczów	cmentarz wojenny z I wojny światowej	A.659	12.02.1993 r.
21	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: pozostałości zamku	A.660/1	16.10.1957 r., 14.01.1972 r.
22	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: baszta ogrodowa	A.660/2	14.01.1972 r.
23	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: pałac Wielopolskich (obecnie budynek szkoły)	A.660/3	16.10.1957 r., 14.01.1972 r.
24	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: ogrodzenie	A.660/4	14.01.1972 r.
25	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: budynek gospodarczy I (obecnie budynek szkoły I)	A.660/5	14.01.1972 r.
26	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: budynek gospodarczy II (obecnie budynek szkoły II)	A.660/6	14.01.1972 r.
27	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: pozostałości muru z basztami wokół dawnego zwierzyńca i ogrodu zamkowego	A.660/7	14.01.1972 r.
28	Pińczów	zespół zamkowo- pałacowy: park	A.660/8	16.10.1957 r., 19.12.1957 r., 14.01.1972 r.
29	Pińczów	budynek stacyjny Jędrzejowskiej Kolei Dojazdowej	A.661	20.02.1995 r.
30	Pińczów	Jędrzejowska Kolej Dojazdowa: odcinek kolei wąskotorowej w obrębie terytorium gminy Pińczów ze wszystkimi torami, rozjazdami i obiektami inżynierjno-	A.1185/ 1 i 3	20.02.1995 r.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

		technicznymi		
31	Pińczów	stanowisko archeologiczne nr 6/6, AZP 93-62, relikty grodu z XIII/ XIV w. oraz pozostałości zamku gotyckiego Oleśnickich	652/818 Dział Aa	01.09.1986 r.
32	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 32	Dom na Mirowie	A.662	1.12.1956 r., 21.06.1967 r.
33	Skowronno Dolne	stanowisko archeologiczne nr 5/78, AZP 92-61, grodzisko z okresu prahistoria lub wczesne średniowiecze	10 Dział Aa	18.09.1986 r.
34	Stara Zagość	kościół parafialny pw. św. Jana Chrzyciela	A.663	15.01.1957 r., 21.02.1966 r.
35	Winiary Zagojskie	rezerwat flory stepowej	126 B	11.06.1948 r.

5.3.2. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Pińczów, znajduje się 17 zabytków ruchomych, wpisanych do rejestru zabytków (Tabela nr 3). Są to zabytki, które stanowią głównie wyposażenie kościołów parafialnych na terenie gminy oraz krzyże, figury i kapliczki przyrodne.

Tabela nr 3. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w gminie Pińczów

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/ZESPÓŁ OBIEKTÓW	NR REJESTRU ZABYTKÓW	DATA WPISU
1	Bogucice	wyposażenie kościoła parafialnego	264 B	28.06.1971 r., 15.06.2009 r.
2	Krzyżanowice	wyposażenie kościoła parafialnego	265 B	05.07.1971 r.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

3	Młodzawy Małe	wyposażenie kościoła parafialnego	266 B	18.09.1972 r., 24.02.2012 r.
4	Młodzawy Małe	starodruki z kościoła parafialnego	267 B	18.09.1972 r.
5	Młodzawy Małe	figura NMP w zespole kościoła parafialnego	266B	24.02.2012 r.
6	Młodzawy Małe	kapliczka z płaskorzeźbami Męki Pańskiej w zespole kościoła parafialnego	266B	24.02.2012 r.
7	Młodzawy Małe	figura św. Jana Kantego	287B	14.12.2011 r.
8	Młodzawy Małe	figura św. Jana Nepomucena	285B	14.12.2011 r.
9	Młodzawy Małe	krucyfiks przydrożny	286B	14.12.2011 r.
10	Pińczów	wyposażenie zespołu kościoła i klasztoru oo. reformatów-franciszkanów	24 B	16.10.2000 r.
11	Pińczów	Krzyż w zespole klasztoru oo. reformatów-franciszkanów	24B	16.10.2000 r.
12	Pińczów	wyposażenie kościoła parafialnego pw. Św. Jana Apostoła	262 B	21.06.1994 r.
13	Pińczów	38 nagrobków na cmentarzu parafialnym	94 B i 97B	22.01.2008 r., 08.04.2008 r.
14	Pińczów	wystrój i wyposażenie synagogi	25 B	16.05.2005 r.
15	Pińczów	wystrój fasady pałacu Wielkopolskich	263 B	15.04.1991 r.
16	Włochy	Pomnik Panegiryczny	292B	23.09.1991 r.
17	Zagość	wyposażenie kościoła parafialnego	268 B	18.09.1972 r., 19.07.1996 r.

5.3.3. Formy ochrony w miejscowym planie zagospodarowanie przestrzennego

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego opracowane dla terenu gminy Pińczów, określają obowiązkowe zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej. W planach zostały ustalone formy ochrony dla obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków. Zostały ustalone także strefy ochrony: ścisła strefa konserwatorska miasta lokacyjnego (dla Pińczowa), ścisła strefa ochrony konserwatorskiej, strefa ochrony archeologicznej. Ochronie podlegają wyjątkowe walory przyrodniczo- krajobrazowe- kompleksy leśne, tereny chronione prawnie, tereny parków, cmentarze, doliny cieków, wód otwartych, tereny upraw rolnych.

5.4. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Do obowiązków samorządu lokalnego należy ochrona zabytków, które znajdują się na terenie gminy. Zadania te precyzuje art. 4 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.). Gminy między innymi mają dbać o: „zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie” oraz zapobiegać „zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków”. Do obowiązków nałożonych przez ustawę na gminy jest: „uwzględnienie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska”, czemu ma służyć gminna ewidencja zabytków.

Zakres gminnej ewidencji zabytków:

- zabytki nieruchome wpisane do rejestru;
- inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków;
- stanowiska archeologiczne;
- historyczne układy ruralistyczne wsi, historyczne układy urbanistyczne miasta;
- inne zabytki nieruchome wyznaczone przez burmistrza (wójta, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Informacje o zabytkach nieruchomych, które powinna zawierać karta adresowa, określa Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. nr 113, poz. 661).

Gminna ewidencja zabytków nie jest jedną z form ochrony zabytków wymienionych w art. 7 Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 162. poz. 1568, ze zm.). oraz zgodnie z art. 21 jest podstawą do sporządzenia programów opieki nad zabytkami. Dodatkowo ustawa z dnia 18 marca 2010 r.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 75, poz. 474) istotnie wzmacnia rangę gminnej ewidencji zabytków poprzez m.in. obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków projektów decyzji o WZIZT (Warunków Zabudowy i Zagospodarowanie Terenu) oraz projektów budowlanych dotyczących obiektów ujętym m.in. w gminnej ewidencji zabytków.

Zaktualizowany spis obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków w gminie Pińczów przedstawia tabela poniżej- Tabela nr 4.

Tabela nr 4. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w gminie Pińczów

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	OBIEKT/ ZESPÓŁ OBIEKTÓW	ADRES
1	Bogucice	budynek mieszkalny	Bogucice nr 41
2	Bogucice	kapliczka	Bogucice przy nr 8, Dz. nr 306/3
3	Bogucice	krzyż przydrożny	Bogucice przy nr 42, Dz. nr 201
4	Bogucice	figura Madonny Immaculaty	Bogucice, Dz. nr 307
5	Bogucice	cmentarz parafialny	Bogucice, Dz. nr 344
6	Bogucice	dawny cmentarz przykościelny w zespole kościelnym paraf. pw. Nawiedzenia NMP	Bogucice, Dz. nr 531
7	Bogucice	dzwonnica bramna w zespole kościelnym paraf. pw. Nawiedzenia NMP	Bogucice, Dz. nr 531
8	Bogucice	kostnica w zespole kościelnym paraf. pw. Nawiedzenia NMP	Bogucice, Dz. nr 531
9	Bogucice	kościół paraf. pw. Nawiedzenia NMP w zespole	Bogucice, Dz. nr 531
10	Bogucice	ogrodzenie z bramką w zespole kościelnym paraf. pw. Nawiedzenia NMP	Bogucice, Dz. nr 531
11	Brzeście	figura św. Antoniego Padewskiego	Brzeście, Dz. nr 701/3
12	Brzeście	krzyż przydrożny	Brzeście, Dz. nr 1292
13	Brzeście	park podworski	Brzeście, Dz. nr 1312/4
14	Chrabków	park podworski	Chrabków, Dz. nr 215
15	Kozubów	figura przydrożna	Kozubów, Dz. nr 30/1
16	Kozubów	krzyż przydrożny	Kozubów, Dz. nr 46
17	Kozubów	krzyż przydrożny	Kozubów, Dz. nr 188
18	Kozubów	pomnik mogiły żołnierzy WP	Kozubów, Dz. nr 202
19	Krzyżanowice Dolne	plebania w zespole kościoła paraf. św. Tekli	Krzyżanowice Dolne nr 8

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

20	Krzyżanowice Dolne	figura NMP	Krzyżanowice Dolne przy nr 28, Dz. nr 55/3
21	Krzyżanowice Dolne	figura przydrożna św. Jana Nepomucena	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 159
22	Krzyżanowice Dolne	cmentarz przykościelny w zespole kościoła paraf. św. Tekli	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 198
23	Krzyżanowice Dolne	figura NMP Niepokalanie Poczętej w zespole kościoła paraf. św. Tekli	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 198
24	Krzyżanowice Dolne	kościół paraf. św. Tekli w zespole	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 198
25	Krzyżanowice Dolne	dzwonnica w zespole kościoła paraf. św. Tekli	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 198
26	Krzyżanowice Dolne	cmentarz parafialny	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 291
27	Krzyżanowice Dolne	pozostałości parku w zespole dworskim (przy ośrodku Zacisze)	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 160
28	Krzyżanowice Dolne	dwór przy ośrodku Zacisze	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 160
29	Krzyżanowice Dolne	obora	Krzyżanowice Dolne, Dz. nr 304/2
30	Krzyżanowice Średnie	figura przydrożna Chrystusa	Krzyżanowice Średnie, Dz. nr 87
31	Krzyżanowice Średnie	figura przydrożna św. Józefa	Krzyżanowice Średnie, Dz. nr 149/1
32	Młodzawy Duże	krzyż przydrożny	Młodzawy Duże przy nr 8, Dz. nr 332
33	Młodzawy Duże	figura św. Wincentego Ferreriusza	Młodzawy Duże przy nr 23, Dz. nr 342
34	Młodzawy Duże	figura św. Antoniego z dzieciątkiem, Madonną	Młodzawy Duże przy nr 30, Dz. nr 667
35	Młodzawy Duże	krzyż przydrożny	Młodzawy Duże przy nr 119, Dz. nr 117
36	Młodzawy Duże	krzyż przydrożny	Młodzawy Duże, Dz. nr 309
37	Młodzawy Duże	kapliczka przydrożna	Młodzawy Duże, Dz. nr 644
38	Młodzawy Małe	plebania w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe nr 46
39	Młodzawy Małe	figura Św. Jana Kantego	Młodzawy Małe, Dz. nr 199/4
40	Młodzawy Małe	dzwonnica w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

41	Młodzawy Małe	figura NMP w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9
42	Młodzawy Małe	kapliczka z płaskorzeźbami w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9
43	Młodzawy Małe	kościół paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej w zespole	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9
44	Młodzawy Małe	ogrodzenie z bramką i stacjami Męki Pańskiej w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9
45	Młodzawy Małe	dawny cmentarz przykościelny w zespole kościoła paraf. pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/9
46	Młodzawy Małe	krucyfiks przydrożny	Młodzawy Małe, Dz. nr 278/2
47	Młodzawy Małe	figura św. Jana Nepomucena	Młodzawy Małe, Dz. nr 278/2
48	Młodzawy Małe	cmentarz parafialny	Młodzawy Małe, Dz. nr 211/7
49	Pińczów	układ urbanistyczny	miasto Pińczów
50	Pińczów	figura św. Pawła	Pińczów, Dz. nr 23
51	Pińczów	figura św. Archaniola Michała	Pińczów, Dz. nr 23
52	Pińczów	kaplica pw. Św. Anny	Pińczów, Dz. nr 23
53	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 1
54	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 3
55	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 4
56	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 7
57	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 8
58	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 9
59	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 10
60	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 11
61	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 12
62	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 13
63	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 14
64	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 15
65	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 16

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

66	Pińczów	budynek mieszkalny (na piwnicach dawnego ratusza)	Pińczów, Pl. Wolności 17a
67	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 18
68	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 21
69	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 22
70	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 23
71	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 24
72	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, Pl. Wolności 25
73	Pińczów	dzwonnica w zespole kościoła paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności 26, Dz. nr 2
74	Pińczów	kościół paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności 26, Dz. nr 2
75	Pińczów	dawny cmentarz przykościelny w zespole kościoła paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności, Dz. nr 2
76	Pińczów	figura NMP Niepokalanie Poczętej w zespole kościoła paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności, Dz. nr 2
77	Pińczów	figura św. Floriana w zespole kościoła paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności, Dz. nr 2
78	Pińczów	ogrodzenie w zespole kościoła paraf. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty	Pińczów, Pl. Wolności, Dz. nr 2
79	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. 1 Maja 8
80	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. 1 Maja 15
81	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. 3 Maja 3
82	Pińczów	budynek stacyjny kolei wąskotorowej Jędrzejowskiej Kolei Dojazdowej	Pińczów, ul. 3 Maja 21
83	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. 3 Maja 22
84	Pińczów	d. parowozownia, ob. budynek mieszkalny	Pińczów, ul. 3 Maja 23
85	Pińczów	d. koszary, ob. więzienie	Pińczów, ul. 3 Maja 34, Dz. nr 99/3
86	Pińczów	pomnik ku czci Konstytucji 3 Maja	Pińczów, ul. 3 Maja, Dz. nr 198/1

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

87	Pińczów	cmentarz na "Zawiężeniu"	Pińczów, ul. 11 Listopada, Dz. nr 90/1, 90/2
88	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 9-11
89	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 21
90	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 22
91	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 23-25
92	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 24
93	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 27-29
94	Pińczów	dom na Mirowie, tzw. drukarnia ariańska	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 32
95	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 41
96	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 61
97	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 74
98	Pińczów	młyn motorowy, ob. nieużytkowany	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich 79
99	Pińczów	figura Matki Boskiej	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich przy nr 34, Dz. nr 193
100	Pińczów	figura Anioła Stróża	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich przy nr 91, Dz. nr 110/4
101	Pińczów	krzyż przydrożny	Pińczów, ul. Batalionów Chłopskich, Dz. nr 268
102	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Bednarska 20-22
103	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Górna 3
104	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Górna 23
105	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Górna 37
106	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Górna 43
107	Pińczów	kostnica, ob. bud. gospodarczy przy cmentarzu parafialnym	Pińczów, ul. Grodziskowa, Dz. nr 46
108	Pińczów	cmentarz wojenny z I wojny światowej	Pińczów, ul. Grodziskowa, Dz. nr 46

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

109	Pińczów	cmentarz parafialny	Pińczów, ul. Grodziskowa, Dz. nr 46
110	Pińczów	kaplica na cmentarzu wojennym	Pińczów, ul. Grodziskowa, Dz. nr 46
111	Pińczów	ogrodzenie cmentarza parafialnego i cmentarza wojennego	Pińczów, ul. Grodziskowa, Dz. nr 46
112	Pińczów	d. cmentarz żydowski nowy	Pińczów, ul. Grodziskowa
113	Pińczów	d. synagoga	Pińczów, ul. Klasztorna 8
114	Pińczów	fragmenty macew w ogrodzeniu synagogi	Pińczów, ul. Klasztorna 8
115	Pińczów	d. ochronka sejmikowa, ob. bud. szpitalny w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna 22, Dz. nr 123/9
116	Pińczów	dziedziniec z krążgankami i bramkami w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna 28, Dz. 122/1
117	Pińczów	klasztor w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna 28, Dz. 122/1
118	Pińczów	kościół pw. Nawiedzenia NMP w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna 28, Dz. 122/1
119	Pińczów	d. bud. przybramny, ob. biuro zakładu pogrzebowego w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów,	Pińczów, ul. Klasztorna 28, Dz. 123/8
120	Pińczów	d. kaplica przedpogrzebowa, tzw. trupiarnia w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna 28, Dz. 123/8
121	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Klasztorna 29-31
122	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Klasztorna 33
123	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Klasztorna 39
124	Pińczów	krzyż w zespole klasztornym oo. reformatów- franciszkanów	Pińczów, ul. Klasztorna, Dz. nr 122/1
125	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Kościuszki 1
126	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Kościuszki 10
127	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Kościuszki 11

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

128	Pińczów	kaplica św. Jana Nepomucena	Pińczów, ul. Legionistów, Dz. nr 43/6
129	Pińczów	krzyż przydrożny	Pińczów, ul. Leśna, Dz. nr 58
130	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Mirowska 3-5
131	Pińczów	d. Marmury Pińczowskie, ob. Pińczowskie Zakłady Kamienia Budowlanego	Pińczów, ul. Nowowiejska 43
132	Pińczów	d. budynek klasztoru popaulińskiego wraz z terenem, ob. muzeum regionalne, informacja turystyczna	Pińczów, ul. Piłsudskiego 2a
133	Pińczów	d. oficyna, ob. budynek gospodarczy w zespole nowej plebani	Pińczów, ul. Piłsudskiego 4
134	Pińczów	d. spichlerz, ob. budynek gospodarczy II w zespole nowej plebani	Pińczów, ul. Piłsudskiego 4
135	Pińczów	plebania w zespole nowej plebani	Pińczów, ul. Piłsudskiego 4
136	Pińczów	ogrodzenie z bramą w zespole nowej plebani	Pińczów, ul. Piłsudskiego 4, Dz. nr 17
137	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Piłsudskiego 6
138	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Piłsudskiego 9
139	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Piłsudskiego 12
140	Pińczów	park w zespole zamkowo-pałacowym	Pińczów, ul. Piłsudskiego, Dz. nr 46/1, 46/4, 46/3, 58/1 (część), 58/10, 59, 60, 139/3, 139/4, 139/5
141	Pińczów	d. budynek gospodarczy w zespole zamkowo- pałacowym, ob. kuchnia	Pińczów, ul. Piłsudskiego 13
142	Pińczów	d. budynek gospodarczy w zespole zamkowo- pałacowym, ob. sala gimnastyczna	Pińczów, ul. Piłsudskiego 13
143	Pińczów	d. pałac Wielopolskich w zespole zamkowo- pałacowym, ob. szkoła	Pińczów, ul. Piłsudskiego 13
144	Pińczów	ogrodzenie w zespole zamkowo-pałacowym	Pińczów, ul. Piłsudskiego, Dz. nr 139/3, 139/5
145	Pińczów	pozostałości zamku w zespole zamkowo- pałacowym	Pińczów, Dz. nr 46/4

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

146	Pińczów	pozostałości muru z basztami w zespole zamkowo- pałacowym	Pińczów, Dz. nr 46/4
147	Pińczów	baszta ogrodowa w zespole zamkowo- pałacowym	Pińczów, ul. Piłsudskiego, Dz. nr 139/5
148	Pińczów	figura Flory w zespole zamkowo- pałacowym	Pińczów, ul. Piłsudskiego, Dz. nr 139/3
149	Pińczów	figura Ponomi w zespole zamkowo- pałacowym	Pińczów, ul. Piłsudskiego, Dz. nr 139/3
150	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Piłsudskiego 16a
151	Pińczów	d. cmentarz żydowski stary	Pińczów, ul. Słabska
152	Pińczów	szkoła podstawowa nr 1, ob. szkoła muzyczna I stopnia	Pińczów, ul. Szkolna 2
153	Pińczów	budynek mieszkalny	Pińczów, ul. Żwirki i Wigury 20
154	Pińczów	Jędrzejowska Kolej Dojazdowa: odcinek kolei wąskotorowej w obrębie terytorium gminy Pińczów ze wszystkimi torami, rozjazdami i obiektami inżynieryjno- technicznymi	teren gminy Pińczów
155	Skowronno Dolne	krzyż przydrożny	Skowronno Dolne naprzeciwko nr 9, Dz. nr 504
156	Skowronno Dolne	budynek mieszkalny	Skowronno Dolne nr 10
157	Skowronno Dolne	budynek mieszkalny	Skowronno Dolne nr 36
158	Skowronno Dolne	budynek mieszkalny	Skowronno Dolne nr 41
159	Skowronno Dolne	d. szkoła, ob. niepubliczny punkt przedszkolny	Skowronno Dolne nr 52
160	Skowronno Dolne	kapliczka Matki Boskiej	Skowronno Dolne przy nr 13a, Dz. nr 497
161	Skowronno Dolne	figura św. Jana Nepomucena	Skowronno Dolne, Dz. nr 423/1
162	Skowronno Dolne	figura św. Floriana	Skowronno Dolne, Dz. nr 1474
163	Skowronno Dolne	figura przydrożna św. Agaty	Skowronno Dolne, Dz. nr 254
164	Skowronno Górne	krzyż przydrożny	Skowronno Górne naprzeciwko nr 2, Dz. nr 436
165	Skowronno Górne	figura Matki Boskiej Immaculata	Skowronno Górne naprzeciwko nr 31, Dz. nr 394
166	Skowronno Górne	figura św. Jana Nepomucena	Skowronno Górne przy nr 24, Dz. nr 436
167	Skrzypiów	krzyż przydrożny	Skrzypiów przy nr 87a, Dz. nr 310/1

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

168	Skrzypiów	figura Matki Boskiej	Skrzypiów, Dz. nr 156
169	Stara Zagość	figura przydrożna NMP Niepokalanie Poczętej	Stara Zagość naprzeciwko nr 1, Dz. nr 316
170	Stara Zagość	kapliczki w zespole kościoła paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
171	Stara Zagość	d. cmentarz przykościelny w zespole kościoła paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
172	Stara Zagość	kościół paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
173	Stara Zagość	ogrodzenie w zespole kościoła paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
174	Stara Zagość	cmentarz parafialny	Stara Zagość, Dz. nr 375/2
175	Stara Zagość	figura Anioła Stróża w zespole kościół paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
176	Stara Zagość	figura Matki Boskiej w zespole kościół paraf. pw. Św. Jana Chrzciciela	Stara Zagość, Dz. nr 358/1
177	Winiary Zagojskie	rezerwat flory stepowej	Winiary Zagojskie, Dz. nr 487
178	Włochy	pomnik panegiryczny ku czci Z. G. Myszkowskiego	Włochy naprzeciwko nr 73, Dz. nr 206
179	Włochy	krzyż przydrożny	Włochy przy nr 8, Dz. nr 274
180	Włochy	figura Matki Boskiej	Włochy przy nr 16, Dz. nr 209/4
181	Wola Zagojska Dolna	krucyfiks przydrożny	Wola Zagojska Dolna przy nr 28a, Dz. nr 511/2
182	Wola Zagojska Dolna	krucyfiks przydrożny	Wola Zagojska Dolna, Dz. nr 642/1

5.3.3. Zabytki archeologiczne

Na terenie gminy Pińczów, znajduje się zewidencjonowanych 371 stanowisk archeologicznych, które są śladem materialnej działalności ludzkiej w przeszłości. Wykaz stanowisk przedstawia tabela poniżej (Tabela nr 5).

Tabela nr 5 . Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Pińczów

LP.	MIEJSCOWOŚĆ	NR STANOWISKA W MIEJSCOWOŚCI/ NA OBSZARZE, OBSZAR AZP	CHRONOLOGIA	FUNKCJA STANOWISKA
-----	-------------	--	-------------	-----------------------

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

1	Skowronno Górne	1/74, AZP 92-61	kultura łużycka?	śląd osadnictwa
2	Skowronno Górne	2/75, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
3	Skowronno Dolne	1/76, AZP 92-61	neolit	osada
4	Skowronno Dolne	4/77, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
5	Skowronno Dolne	5/78, AZP 92-61	prahistoria lub wcz. średniowiecze	grodzisko
6	Skowronno Dolne	2/79, AZP 92-61	okres wpływów rzymskich	osada
7	Skowronno Dolne	3/80, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
8	Skowronno Dolne	6/81, AZP 92-61	prahistoria wczesne średniowiecze	osada śląd osadnictwa
9	Skowronno Dolne	7/82, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
10	Skowronno Dolne	8/83, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
11	Skowronno Dolne	9/84, AZP 92-61	kultura łużycka?	śląd osadnictwa
12	Skowronno Dolne	10/85, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
13	Skowronno Dolne	11/86, AZP 92-61	wczesne średniowiecze, XII- XIII w.	osada
14	Skowronno Dolne	12/100, AZP 92-61	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada ? osada ?
15	Kopernia	1/87, AZP 92-61	kultura łużycka? prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
16	Kopernia	2/88, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
17	Kopernia	3/89, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
18	Kopernia	4/90, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
19	Kopernia	5/91, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
20	Kopernia	6/92, AZP 92-61	prahistoria	osada
21	Kopernia	7/93, AZP 92-61	prahistoria średniowiecze	osada osada
22	Kopernia	8/94, AZP 92-61	kultura łużycka?	śląd osadnictwa
23	Kopernia	9/95, AZP 92-61	prahistoria	śląd osadnictwa
24	Kopernia	13/96, AZP 92-61	kultura łużycka?	śląd osadnictwa
25	Kopernia- Zalesie	14/97, AZP 92-61	średniowiecze	śląd osadnictwa
26	Kopernia- Zalesie	15/98, AZP 92-61	prahistoria	osada
27	Kopernia	16/99, AZP 92-61	epoka kamienia kultura przeworska	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
28	Pińczów	25/1, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
29	Pińczów	26/2, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
30	Pińczów	27/3, AZP 92-62	neolit	śląd osadnictwa
31	Pińczów	28/4, AZP 92-62	neolit	śląd osadnictwa
32	Pińczów	29/5, AZP 92-62	neolit	śląd osadnictwa
33	Pińczów	30/6, AZP 92-62	neolit	śląd osadnictwa
34	Pińczów	31/7, AZP 92-62	V okres epoki brązu/ okres halsztacki	grób

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

35	Pińczów	32/8, AZP 92-62	wczesny i środkowy okres lateński	z grobu ?
36	Pińczów	33/9, AZP 92-62	wczesny i środkowy okres lateński	z grobu ?
37	Pińczów	34/10, AZP 92-62	wczesny i środkowy okres lateński	z grobu ?
38	Pińczów	35/11, AZP 92-62	okres późnorzymski	śląd osadnictwa
39	Skowronno Górne	3/12, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
40	Brzeście	1/13, AZP 92-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
41	Podłęże	1/18, AZP 92-62	neolit	osada
42	Podłęże	8/20, AZP 92-62	kultura łużycka	osada
43	Podłęże	2/19, AZP 92-62	III okres epoki brązu	grób ?
44	Podłęże	7/21, AZP 92-62	prahistoria okres późnorzymski	osada śląd osadnictwa
45	Podłęże	9/22, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
46	Podłęże	10/23, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
47	Podłęże	11/24, AZP 92-62	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
48	Podłęże	12/25, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
49	Podłęże	13/26, AZP 92-62	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada śląd osadnictwa
50	Podłęże	6/27, AZP 92-62	neolit, prahistoria, średniowiecze neolit? prahistoria/ przeworska ?/ wczesne średniowiecze	osada śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa
51	Podłęże	14/28, AZP 92-62	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
52	Podłęże	15/29, AZP 92-62	II okres epoki brązu prahistoria wczesne średniowiecze	osada osada osada
53	Podłęże	16/30, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
54	Podłęże	17/31, AZP 92-62	II okres epoki brązu wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
55	Podłęże	18/32, AZP 92-62	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
56	Podłęże	19/33, AZP 92-62	neolit	śląd osadnictwa
57	Podłęże	3/34, AZP 92-62	kultura trzciniecka, łużycka, prahistoria neolit okres halsztacki	osada śląd osadnictwa osada
58	Podłęże	4/35, AZP 92-62	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
59	Podłęże	5/36, AZP 92-62	neolit, prahistoria, średniowiecze prahistoria	osada osada

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

60	Chwałowice	3/42, AZP 92-62	okr. wpł. rzymskich, prahistoria okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada osada osada
61	Chruścice	1/43, AZP 92-62	neolit	osada ?
62	Chruścice	2/44, AZP 92-62	neolit ?	osada ?
63	Chruścice	3/45, AZP 92-62	neolit, kultura łużycka, średniowiecze prahistoria średniowiecze	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa
64	Chruścice	8/46, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
65	Chruścice	4/47, AZP 92-62	kultura łużycka lub pomorska prahistoria średniowiecze	osada osada osada
66	Chruścice	5/48, AZP 92-62	okres wpływów rzymskich prahistoria	osada śląd osadnictwa
67	Włochy	1/49, AZP 92-62	późny neolit lub wczesny okres epoki brązu	osada
68	Szczybiec	1/50, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
69	Brzeście	1/51, AZP 92-62	II okres epoki brązu	osada
70	Brzeście	2/52, AZP 92-62	prahistoria	śląd osadnictwa
71	Brzeście	3/53, AZP 92-62	V okres epoki brązu/ okres halsztacki	osada
72	Chruścice	9/1, AZP 92-63	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
73	Chruścice	10/2, AZP 92-63	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
74	Chruścice	11/3, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
75	Chruścice	6/4, AZP 92-63	okr. wpł. rzymskich ? wcz. średn. prahistoria okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze X-XI w.	osada śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa
76	Chruścice	7/5, AZP 92-63	okres wpływów rzymskich kultura przeworska ? wczesne średniowiecze	osada osada śląd osadnictwa
77	Szarbków	1/6, AZP 92-63	neolit	osada
78	Szarbków	2/7, AZP 92-63	neolit	osada
79	Chwałowice	1/8, AZP 92-63	prahistoria prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa
80	Chwałowice	2/9, AZP 92-63	neolit, prahist., wcz. średn., średn. prahistoria wczesne średniowiecze	osada śląd osadnictwa osada
81	Chwałowice	4/10, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

82	Borków	1/12, AZP 92-63	okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze	osada
83	Borków	2/13, AZP 92-63	prahistoria wczesne średniowiecze X-XI w.	śląd osadnictwa osada
84	Borków	3/14, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
85	Borków	4/15, AZP 92-63	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
86	Chrąbków	1/38, AZP 92-63	mezolit, neolit	pracownia krzem. ?
87	Chrąbków	2/39, AZP 92-63	prahistoria	grób ?
88	Chrąbków	3/40, AZP 92-63	prahistoria	osada
89	Chrąbków	4/41, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
90	Uników	1/42, AZP 92-63	neolit	pracownia krzem. ?
91	Uników	2/43, AZP 92-63	?	cmentarzysko ?
92	Uników	3/44, AZP 92-63	mezolit, neolit	pracownia krzem. ?
93	Uników	4/45, AZP 92-63	mezolit, neolit	pracownia krzem. ?
94	Uników	5/46, AZP 92-63	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
95	Uników	11/47, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
96	Uników	12/48, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
97	Uników	13/49, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
98	Uników	6/50, AZP 92-63	okres wpływów rzymskich prahistoria średniowiecze	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa
99	Uników	7/51, AZP 92-63	prahistoria, średniowiecze prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa
100	Uników	14/52, AZP 92-63	okres późnorzymski	osada
101	Uników	15/53, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
102	Uników	9/54, AZP 92-63	neolit, prahistoria	śląd osadnictwa
103	Uników	8/55, AZP 92-63	neolit, prahistoria, wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
104	Uników	16/56, AZP 92-63	prahistoria	śląd osadnictwa
105	Uników	10/57, AZP 92-63	okres wpływów rzymskich, średniowiecze	osada
106	Skrzypiów	7/63, AZP 93-61	mezolit II okres epoki brązu okres epoki brązu/ okr. halszacki prahistoria	śląd osadnictwa osada osada osada
107	Skrzypiów	8/64, AZP 93-61	prahistoria	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

108	Kopernia	10/65, AZP 93-61	mezolit V okres epoki brązu/ okr. halszacki średniowiecze	śląd osadnictwa osada osada
109	Kopernia	11/66, AZP 93-61	prahistoria wczesne średniowiecze VIII- X w.	osada osada
110	Kopernia	12/67, AZP 93-61	średniowiecze	osada
111	Pińczów	1/1, AZP 93-62	wczesna średniowiecze/ koniec XI w./	skarb
112	Pińczów- Nowa Wieś	2/2, AZP 93-62	mezolit	osada
113	Pińczów- Nowa Wieś	3/3, AZP 93-62	epoka brązu	śląd osadnictwa
114	Pińczów	4/4, AZP 93-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
115	Pińczów- Zamek	5/5, AZP 93-62	wczesny okres lateński	znalezisko luźne na złożu wtórnym
116	Pińczów- Zamek	6/6, AZP 93-62	XIII- koniec XVIII w.	grodzisko, zamek
117	Pińczów- Kirków	7/7, AZP 93-62	okres halszacki D/ wcz. okres lateński	cmentarzysko
118	Pińczów- Kirków	8/8, AZP 93-62	wczesne średniowiecze	osada
119	Pińczów	9/9, AZP 93-62	XV- XVII w.	śląd osadnictwa
120	Pińczów	10/10, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
121	Pińczów	11/11, AZP 93-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
122	Pińczów	12/12, AZP 93-62	kultura łużycka /?/	śląd osadnictwa
123	Pińczów	13/13, AZP 93-62	okres wczesnorzymski wczesne średniowiecze IX, XI-XII w. prahistoria	osada osada osada
124	Pińczów	14/14, AZP 93-62	kultura pucharów lejkowatych wczesny okres epoki brązu okres halszacki C lub D mł. okr. przedrzymski, okr. rzymski	osada osada osada osada
125	Pińczów	15/15, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
126	Pińczów	16/16, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
127	Pińczów	17/17, AZP 93-62	XVI- XIX	śląd osadnictwa
128	Pińczów	18/18, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
129	Pińczów	19/19, AZP 93-62	wczesny okres rzymski ? wczesne średniowiecze XI- XII w.	osada osada
130	Pińczów	20/20, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

131	Pińczów (Wierciszów)	21/21, AZP 93-62	średniowiecze- okres nowożytny (XII- XVII w.)	osada oraz relikty kościół św. Ducha w Wierciszowie wraz z pozostałościami dawnego cmentarza przykościelnego
132	Pińczów	22/22, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
133	Pińczów	23/23, AZP 93-62	średniowiecze	osada
134	Pińczów	24/24, AZP 93-62	kultura łużycka wczesny okres rzymski ? wczesne średniowiecze, XII, XIII w. prahistoria	osada śląd osadnictwa osada osada
135	Pasturka	1/25, AZP 93-62	mezolit okres halszacki D	śląd osadnictwa cmentarzysko
136	Pasturka	2/26, AZP 93-62	V okres epoki brązu/ okres halszacki C wczesne średniowiecze	osada osada
137	Pasturka	3/27, AZP 93-62	średniowiecze	osada
138	Pasturka	4/28, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
139	Pasturka	5/29, AZP 93-62	prahistoria	osada
140	Pasturka	6/30, AZP 93-62	neolit okres wpływów rzymskich średniowiecze XI- XII w.	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa
141	Pasturka	7/31, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
142	Pasturka	8/32, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
143	Pasturka	9/33, AZP 93-62	prahistoria średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
144	Pasturka	10/34, AZP 93-62	prahistoria	osada
145	Pasturka	11/35, AZP 93-62	prahistoria średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
146	Kowala	3/36, AZP 93-62	prahistoria	osada
147	Kowala	4/37, AZP 93-62	wczesne średniowiecze	osada
148	Bogucice	1/38, AZP 93-62	?	brak danych
149	Bogucice	2/39, AZP 93-62	okres halszacki C/D	cmentarzysko
150	Bogucice	3/40, AZP 93-62	III okres epoki brązu	grób szkieletowy podwójny
151	Bogucice	4/41, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
152	Bogucice	5/42, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
153	Bogucice	6/43, AZP 93-62	okres wczesno lateński	grób podkloszowy
154	Bogucice	7/44, AZP 93-62	późne średniowiecze, okres nowożytny	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

155	Bogucice	8/45, AZP 93-62	kultura łużycka	osada
156	Bogucice	9/46, AZP 93-62	II okres epoki brązu	śląd osadnictwa
157	Bogucice	10/47, AZP 93-62	okres halszacki ? wczesne średniowiecze	osada osada
158	Bogucice- Nad Szosą	11/48, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
159	Bogucice- Nad Szosą	12/49, AZP 93-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
160	Bogucice- Nad Szosą	13/50, AZP 93-62	wczesny okres epoki brązu wczesne średniowiecze XI- XII w.	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
161	Bogucice- Nad Szosą	14/51, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
162	Bogucice- Nad Szosą	15/52, AZP 93-62	kultura łużycka średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
163	Bogucice	16/53, AZP 93-62	kultura łużycka ?	osada
164	Bogucice	17/54, AZP 93-62	średniowiecze	śląd osadnictwa
165	Bogucice	18/55, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
166	Bogucice	19/56, AZP 93-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
167	Bogucice	20/57, AZP 93-62	kultura łużycka	osada
168	Bogucice	21/58, AZP 93-62	V okr. epoki brązu/ okr. halszacki C	osada
169	Bogucice- Zakościele	22/59, AZP 93-62	kultura łużycka ?	śląd osadnictwa
170	Bogucice- Zakościele	23/60, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
171	Bogucice- Zakościele	24/61, AZP 93-62	wczesne średniowiecze, XI- XII w.	śląd osadnictwa
172	Bogucice- Skałka	25/62, AZP 93-62	średniowiecze ?	śląd osadnictwa
173	Bogucice- Skałka	26/63, AZP 93-62	prahistoria średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
174	Bogucice- Skałka	27/64, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
175	Bogucice- Skałka	28/65, AZP 93-62	średniowiecze ?	śląd osadnictwa
176	Bogucice- Skałka	29/66, AZP 93-62	średniowiecze, XIII w.	osada
177	Bogucice- Skałka	30/67, AZP 93-62	średniowiecze ?	śląd osadnictwa
178	Bogucice- Skałka	31/68, AZP 93-62	wczesne średniowiecze XI- XII w.	śląd osadnictwa
179	Bogucice- Skałka	32/69, AZP 93-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
180	Zakrzów	1/70, AZP 93-62	V okres epoki brązu/ okres halszacki C	grób
181	Zakrzów	2/71, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
182	Zakrzów	3/72, AZP 93-62	neolit kultura łużycka wczesne średniowiecze X w. /?/	śląd osadnictwa osada osada

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

183	Zakrzów	4/73, AZP 93-62	V okres epoki brązu/ okres halsztacki C	osada
184	Zakrzów	5/74, AZP 93-62	kultura ceramiki sznurowej	śląd osadnictwa
185	Zakrzów	6/75, AZP 93-62	neolit V okr. epoki brązu/ okr. halsztacki C	osada osada
186	Zakrzów	7/76, AZP 93-62	XVI- XIX w.	śląd osadnictwa
187	Zakrzów	8/77, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
188	Zakrzów	9/78, AZP 93-62	neolit	śląd osadnictwa
189	Zakrzów	10/79, AZP 93-62	V okr. epoki brązu/ okr. halsztacki C wcz. śred., VIII- IX w.? XI-XIII w.	osada osada
190	Zakrzów	11/80, AZP 93-62	V okr. epoki brązu/okr. halsztacki C?	śląd osadnictwa
191	Zakrzów	12/81, AZP 93-62	neolit kultura łużycka	śląd osadnictwa cmentarzysko ?
192	Zakrzów	13/82, AZP 93-62	V okr. epoki brązu/okr. halsztacki C?	cmentarzysko
193	Zakrzów	14/83, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
194	Zakrzów	15/84, AZP 93-62	neolit prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
195	Skrzypiów	1/85, AZP 93-62	II okres epoki brązu	osada
196	Skrzypiów	2/86, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
197	Skrzypiów	3/87, AZP 93-62	II okres epoki brązu	osada
198	Skrzypiów	4/88, AZP 93-62	neolit II okres epoki brązu	śląd osadnictwa osada
199	Skrzypiów	5/89, AZP 93-62	prahistoria	śląd osadnictwa
200	Skrzypiów	6/90, AZP 93-62	neolit prahistoria	osada osada
201	Pińczów	37/91, AZP 93-62	epoka brązu	osada
202	Pińczów	38/92, AZP 93-62	prahistoria, średniowiecze	osada
203	Bogucice (Parcele)	1/93, AZP 93-62	średniowiecze	cmentarzysko, osada (?)
204	Grochowiska	1/73, AZP 93-63	kultura pomorska ?	cmentarzysko
205	Grochowiska	2/74, AZP 93-63	okres wpływów rzymskich	cmentarzysko ?
206	Grochowiska	3/75, AZP 93-63	prahistoria	śląd osadnictwa
207	Grochowiska	4/76, AZP 93-63	V okres epoki brązu, okres halsztacki	osada
208	Grochowiska	5/77, AZP 93-63	neolit prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
209	Grochowiska	6/78, AZP 93-63	prahistoria	śląd osadnictwa
210	Bogucice	35/79, AZP 93-63	prahistoria	śląd osadnictwa
211	Bogucice	36/80, AZP 93-63	prahistoria	śląd osadnictwa
212	Bogucice	37/81, AZP 93-63	neolit	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

213	Bogucice	38/82, AZP 93-63	neolit ? prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
214	Bogucice	39/83, AZP 93-63	prahistoria	śląd osadnictwa
215	Bogucice	40/84, AZP 93-63	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
216	Bogucice	41/85, AZP 93-63	II okres epoki brązu prahistoria wczesne średniowiecze X-XI w.	śląd osadnictwa osada osada
217	Młodzawy Duże	10/1, AZP 94-62	okres halszacki wczesne średniowiecze	cmentarzysko ? śląd osadnictwa
218	Młodzawy Duże	9/2, AZP 94-62	prahistoria	osada
219	Młodzawy Duże	11/3, AZP 94-62	średniowiecze	osada
220	Młodzawy Duże	4/4, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
221	Młodzawy Duże	8/5, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
222	Młodzawy Duże	7/6, AZP 94-62	prahistoria	osada
223	Młodzawy Duże	1/7, AZP 94-62	prahistoria	cmentarzysko ?
224	Młodzawy Duże	2/8, AZP 94-62	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze neolit prahistoria	osada osada śląd osadnictwa osada
225	Młodzawy Duże	6/9, AZP 94-62	neolit I okres epoki brązu neolit	osada osada śląd osadnictwa
226	Młodzawy Duże	3/10, AZP 94-62	okres wpływów rzymskich	osada
227	Młodzawy Duże	5/11, AZP 94-62	neolit ? V okr. epoki brązu/ okr. halszacki C wczesne średniowiecze	osada osada osada
228	Młodzawy Małe	1/12, AZP 94-62	neolit	osada
229	Młodzawy Małe	2/13, AZP 94-62	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada osada
230	Młodzawy Małe	3/14, AZP 94-62	prahistoria wczesne średniowiecze okres wpływów rzymskich	osada osada osada
231	Młodzawy Małe	4/15, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
232	Młodzawy Małe	5/16, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
233	Młodzawy Małe	6/17, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
234	Młodzawy Małe	7/18, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
235	Młodzawy Małe	8/19, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
236	Młodzawy Małe	9/20, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
237	Młodzawy Małe	10/21, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

238	Młodzawy Małe	11/22, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
239	Młodzawy Małe	12/23, AZP 94-62	neolit okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada osada osada
240	Młodzawy Małe	13/24, AZP 94-62	neolit	osada
241	Młodzawy Małe	14/25, AZP 94-62	prahistoria wczesne średniowiecze okres późnorzymski	osada osada osada
242	Młodzawy Małe	15/26, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
243	Młodzawy Małe	17/27, AZP 94-62	średniowiecze /XIV-XV w./	osada
244	Młodzawy Małe	16/28, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
245	Mozgawa	1/29, AZP 94-62	neolit II okres epoki brązu	osada śląd osadnictwa
246	Mozgawa	2/30, AZP 94-62	neolit	osada
247	Mozgawa	3/31, AZP 94-62	neolit II okres epoki brązu średniowiecze /XIV-XV w./	osada osada osada
248	Mozgawa	4/32, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
249	Mozgawa	5/33, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
250	Mozgawa	6/34, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
251	Mozgawa	7/35, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
252	Mozgawa	8/36, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
253	Mozgawa	9/37, AZP 94-62	prahistoria	osada
254	Mozgawa	10/38, AZP 94-62	neolit okres wpływów rzymskich	osada osada
255	Mozgawa	13/39, AZP 94-62	II okres epoki brązu wczesne średniowiecze	osada osada
256	Mozgawa	14/40, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
257	Mozgawa	15/41, AZP 94-62	prahistoria	osada
258	Mozgawa	16/42, AZP 94-62	neolit średniowiecze	osada osada
259	Mozgawa	17/43, AZP 94-62	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
260	Mozgawa	18/44, AZP 94-62	neolit I okres epoki brązu prahistoria	osada osada osada
261	Mozgawa	19/45, AZP 94-62	neolit prahistoria	osada osada

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

262	Mozgawa	20/46, AZP 94-62	II okres epoki brązu kultura łużycka prahistoria	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada
263	Mozgawa	12/47, AZP 94-62	neolit I okres epoki brązu kultura łużycka prahistoria	osada śląd osadnictwa osada osada
264	Mozgawa	11/48, AZP 94-62	prahistoria	cmentarzysko
265	Mozgawa	21/49, AZP 94-62	neolit I okres epoki brązu prahistoria	osada osada osada
266	Mozgawa	22/50, AZP 94-62	młodszy okres przedrzymski	osada
267	Mozgawa	23/51, AZP 94-62	neolit	osada
268	Kowala	5/60, AZP 94-62	wczesne średniowiecze /XI-XII w./	osada
269	Kowala	6/61, AZP 94-62	średniowiecze	osada
270	Kowala	1/62, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
271	Kowala	2/63, AZP 94-62	młodszy okres przedrzymski, okres wpływów rzymskich	osada
272	Kowala	7/64, AZP 94-62	prahistoria	osada
273	Krzyżanowice	1/65, AZP 94-62	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	osada osada
274	Krzyżanowice	6/66, AZP 94-62	neolit	śląd osadnictwa
275	Krzyżanowice	7/67, AZP 94-62	kultura łużycka	śląd osadnictwa
276	Krzyżanowice	11/68, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
277	Krzyżanowice	10/69, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
278	Krzyżanowice	12/70, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	osada
279	Krzyżanowice	8/71, AZP 94-62	prahistoria	osada
280	Krzyżanowice	13/72, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	osada
281	Krzyżanowice	14/73, AZP 94-62	prahistoria	osada
282	Krzyżanowice	15/74, AZP 94-62	średniowiecze	osada
283	Krzyżanowice	16/75, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
284	Krzyżanowice	17/76, AZP 94-62	średniowiecze /XIV-XV w./	śląd osadnictwa
285	Krzyżanowice	18/77, AZP 94-62	neolit średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
286	Krzyżanowice	9/78, AZP 94-62	neolit okres późnorzymski	śląd osadnictwa osada
287	Krzyżanowice	19/79, AZP 94-62	młodszy okres przedrzymski prahistoria średniowiecze	osada osada osada

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

288	Krzyżanowice	2/80, AZP 94-62	wczesne średniowiecze /XI-XV w./	osada
289	Krzyżanowice	20/81, AZP 94-62	neolit epoka brązu, wczesna epoka żelaza okres wpływów rzymskich średniowiecze	cmentarzysko, osada osada osada osada
290	Krzyżanowice	3/82, AZP 94-62	kultura łużycka średniowiecze	ślad osadnictwa osada
291	Krzyżanowice	4/83, AZP 94-62	kultura łużycka	ślad osadnictwa, cmentarzysko
292	Krzyżanowice	5/84, AZP 94-62	neolit młodszy okres przedrzymski prahistoria	ślad osadnictwa ślad osadnictwa osada
293	Leszcze	1/85, AZP 94-62	prahistoria wczesne średniowiecze /XI- XII w./	osada ślad osadnictwa
294	Leszcze	2/86, AZP 94-62	średniowiecze	ślad osadnictwa
295	Leszcze	7/87, AZP 94-62	prahistoria średniowiecze /XIV- XV w./	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
296	Leszcze	8/88, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
297	Leszcze	9/89, AZP 94-62	neolit wczesne średniowiecze /XI- XII w./	ślad osadnictwa osada
298	Leszcze	10/90, AZP 94-62	prahistoria	osada
299	Leszcze	11/91, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
300	Leszcze	12/92, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	ślad osadnictwa
301	Leszcze	13/93, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
302	Leszcze	14/94, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	osada
303	Leszcze	3/95, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
304	Leszcze	4/96, AZP 94-62	prahistoria	osada
305	Leszcze	15/97, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	ślad osadnictwa
306	Leszcze	16/98, AZP 94-62	wczesne średniowiecze /XI-XII w./	osada
307	Leszcze	5/99, AZP 94-62	prahistoria wczesne średniowiecze	ślad osadnictwa ślad osadnictwa
308	Leszcze	6/100, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
309	Leszcze	17/101, AZP 94-62	wczesne średniowiecze /XI-XII w./	osada
310	Leszcze	18/102, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	osada
311	Wola Zagojska	1/103, AZP 94-62	średniowiecze	ślad osadnictwa
312	Wola Zagojska	2/104, AZP 94-62	średniowiecze	ślad osadnictwa
313	Wola Zagojska	3/105, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
314	Marzęcin	6/106, AZP 94-62	prahistoria	ślad osadnictwa
315	Marzęcin	7/107, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	ślad osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

316	Marzęcin	33/108, AZP 94-62	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa
317	Marzęcin	34/109, AZP 94-62	prahistoria	śląd osadnictwa
318	Marzęcin	1/1, AZP 94-63	prahistoria	śląd osadnictwa
319	Marzęcin	2/2, AZP 94-63	V okres epoki brązu, okres halszacki	cmentarzysko ?
320	Marzęcin	3/3, AZP 94-63	stanowisko znane z literatury	-
321	Marzęcin	4/4, AZP 94-63	okres wczesnorzymski	cmentarzysko ciałopalne
322	Marzęcin	5/5, AZP 94-63	okres wczesnorzymski	grób szkieletowy
323	Marzęcin	8/6, AZP 94-63	epoka kamienia/ neolit ?	śląd osadnictwa
324	Marzęcin	9/7, AZP 94-63	prahistoria	osada
325	Marzęcin	10/8, AZP 94-63	prahistoria wczesne średniowiecze XI- XII w.	osada osada
326	Marzęcin	11/9, AZP 94-63	prahistoria	śląd osadnictwa
327	Winiary	1/68, AZP 94-63	II- III okres epoki brązu	osada
328	Winiary	2/69, AZP 94-63	neolit wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
329	Zagość	11/70, AZP 94-63	kultura łużycka mł. okr. przedrz., okr. wpływów rz. prahistoria	osada osada osada
330	Wola Zagojska	6/71, AZP 94-63	kultura przeworska	śląd osadnictwa
331	Zawarża	2/1, AZP 95-62	neolit	śląd osadnictwa
332	Zawarża	3/2, AZP 95-62	średniowiecze okres wczesnonowożytny	śląd osadnictwa punkt osadniczy
333	Zagość	1/59, AZP 95-62	średniowiecze	śląd osadnictwa
334	Zagość	21/60, AZP 95-62	pradzieje obecna weryfikacja terenowa przyniosła rezultat negatywny	śląd osadnictwa
335	Zagość	22/61, AZP 95-62	wcz. średniowiecze/ średniowiecze okres wczesnonowożytny	śląd osadnictwa punkt osadniczy
336	Zagość	23/62, AZP 95-62	pradzieje obecna weryfikacja terenowa przyniosła rezultat negatywny	śląd osadnictwa
337	Zagość	24/63, AZP 95-62	okres wpływów rzymskich	?
338	Zagość	25/64, AZP 95-62	okr. ep. brązu/ okr. epoki halszackiej późny okr. wpływów rzymskich wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

339	Wola Zagojska	1/65, AZP 95-62	okres wpływów rzymskich ? okres wpływów rzymskich okres epoki brązu późny okres lateński wczesne średniowiecze	? osada osada lub cment. osada lub cment. osada
340	Wola Zagojska	2/66, AZP 95-62	pradzieje neolit okres wpływów rzymskich okres epoki brązu okres halszacki ? wczesne średniowiecze	? śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa
341	Wola Zagojska	7/67, AZP 95-62	pradzieje wynik negatywny	śląd osadnictwa
342	Wola Zagojska	8/68, AZP 95-62	pradzieje	śląd osadnictwa
343	Wola Zagojska	9/69, AZP 95-62	pradzieje wynik negatywny	śląd osadnictwa
344	Wola Zagojska	10/70, AZP 95-62	neolit średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
345	Wola Zagojska	11/71, AZP 95-62	późny okr. lat. lub okr. wpływów rz. wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa osada
346	Wola Zagojska	12/72, AZP 95-62	średniowiecze okres wczesnonowożytny	śląd osadnictwa punkt osadniczy
347	Wola Zagojska	13/73, AZP 95-62	neolit (?) okres wpływów rzymskich pradzieje wczesne średniowiecze (VIII- IX w.)	cment. (?) lub osada cment. lub osada osada osada
348	Wola Zagojska	14/74, AZP 95-62	wczesne średniowiecze	osada
349	Wola Zagojska	15/75, AZP 95-62	okres wpływów rzymskich	osada
350	Aleksandrów	1/119, AZP 95-62	? wynik weryfikacji negatywny	grodzisko ?
351	Aleksandrów	2/120, AZP 95-62	okres epoki brązu okres wczesnonowożytny	śląd osadnictwa punkt osadniczy
352	Byczów	1/121, AZP 95-62	pradzieje (neolit?)	śląd osadnictwa
353	Byczów	2/122, AZP 95-62	późny okr. wpł. rz. lub wcz. średn. okres wczesnonowożytny	śląd osadnictwa punkt osadnictwa
354	Zagość	2/1, AZP 95-63	wczesne średniowiecze XII in. w.	osada przykościelna
355	Zagość	3/2, AZP 95-63	neolit	osada
356	Zagość	4/3, AZP 95-63	wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

357	Zagość	5/4, AZP 95-63	prahistoria wczesne średniowiecze	osada osada
358	Zagość	6/5, AZP 95-63	kultura łużycka	śląd osadnictwa
359	Zagość	7/6, AZP 95-63	neolit wczesny i środkowy okres lateński prahistoria	osada cmentarzysko osada
360	Zagość	8/7, AZP 95-63	neolit prahistoria wczesne średniowiecze IX- XI w.	osada śląd osadnictwa osada
361	Zagość	9/8, AZP 95-63	młodszy okres przedrzymski, okres późnorzymski	osada
362	Zagość	10/9, AZP 95-63	prahistoria	śląd osadnictwa
363	Zagość	12/10, AZP 95-63	prahistoria	śląd osadnictwa
364	Zagość	13/11, AZP 95-63	prahistoria wczesne średniowiecze	śląd osadnictwa śląd osadnictwa
365	Zagość	14/12, AZP 95-63	prahistoria /kultura przeworska ?/	osada
366	Zagość	15/13, AZP 95-63	młodszy okres przedrzymski okres późnorzymski	osada
367	Zagość	16/14, AZP 95-63	kultura przeworska	śląd osadnictwa
368	Zagość	17/15, AZP 95-63	kultura przeworska	śląd osadnictwa
369	Zagość	18/16, AZP 95-63	prahistoria	śląd osadnictwa
370	Zagość	19/17, AZP 95-63	prahistoria	śląd osadnictwa
371	Zagość	20/18, AZP 95-63	prahistoria wczesne średniowiecze X-XI w.	śląd osadnictwa osada

5.5. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy

Do najbardziej wartościowych zabytków obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie gminy Pińczów należą:

- **Zespół klasztorny franciszkanów (d. reformatów) w Pińczowie**, czas powstania zespołu: 1587- 1706 r., położony jest we wschodniej dzielnicy Pińczowa- Mirowie. Zajmuje rozległe terytorium o planie nieregularnym, prawie ze wszystkich stron otoczony murem, z kamienia łamanego na zaprawę wapienną, w części oszkarpowany, na niewielkich odcinkach otynkowany, pod daszkami pulpityowymi. Kościół pw. Nawiedzenia NMP, znajduje się w północnej części zespołu klasztornego, datowany na lata 1587- 1619 r., orientowany, oszkarpowany, wewnątrz otynkowany cały, na zewnątrz częściowo. Jednonawowy- z pięcioprzęślową nawą, do której

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

przylega jednoprzęsłowe prezbiterium. Przy wschodnim prześle nawy- po obu stronach, bliźniacze kaplice, fasadę zachodnią poszerzają ryzality. Nad głównym korpusem kościoła dwa dachy dwuspadowe. Nad kaplicami dachy kopulaste trójpołaciowe. Pod kościołem krypty. Stan zachowania bardzo dobry.

Klasztor, znajduje się w południowej części zespołu klasztornego, datowany na lata 1684- 1706 r., tworzą go cztery skrzydła zgrupowane wokół prostokątnego wirydarza. W północnym skrzydle, przyległym do kościoła, piętrowy krużganek, w pozostałych układ: na parterze jedno- i półtraktowy, na piętrze dwu- i półtraktowy. Pierwotny układ pomieszczeń z korytarzami obiegającymi gmach, wokół zakłócony przez podzielenie budynku ściankami działowymi między dwóch użytkowników: zakon i szpital. Dachy nad skrzydłami dwuspadowe. W wirydarzu, pośrodku kamienna studnia, otynkowana. Stan zachowania bardzo dobry.

Między kościołem a klasztorem mały dziedzińczyk, wewnętrzny, prostokątny, wybetonowany, podzielony w poprzek na dwie nierówne części, półkolistą, murowaną arkadą.

Przed fasadą kościoła i przyległym od południowej strony przedsionkiem klasztoru, znajduje się cmentarz, wydłużony na linii północ- południe, otoczony ze wszystkich stron nieotynkowanym murem, z licem od wewnątrz, rozczłonkowanym licznymi wnękami. Mury wokół cmentarz, w stanie bardzo dobry, z nielicznymi ubytkami na w pokryciu dachówki Na cmentarzu figury kamienne z piaskowca: w narożniku pół.- wsch. NMP z dzieciątkiem, w pół.- zach. części św. Franciszek, w pół.- zach. części św. Antoni, przed kruchtą krucyfiks na korynckiej kolumnie. Wzdłuż całego odcinka muru zach.- krużganek, murowany, piętnasto- arkadowy, filarowy na pomieszczenie Stacji Męki Pańskiej, osłonięty daszkiem pulpityowym, z dachówki ceramicznej. Od strony ul. Słabskiej, mur w bardzo złym stanie, kamień obłuzowany, zaprawa wypłukana.

Od zach. strony klasztoru, szpitalna część podwórza klasztornego. Od wewnątrz, budynek portierni szpitalnej (ob. budynek zakładu pogrzebowego)- otynkowany, pod dachem pulpityowym, z blachy ocynkowanej. Zaraz obok budynek dawnej trupiarni, stacji krwiodawstwa, ob. kaplica pogrzebowej- otynkowany, pod dachem pulpityowym, z blachy ocynkowanej, o skromnym eklektycznym wystroju elewacji. Stan zachowania budynków bardzo dobry.

- **Zespół klasztorny paulinów, ob. zespół kościoła parafialnego św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Pińczowie**, czas powstania zespołu: 1 ćw. XV w., po 1431 r., 1692 r., 1740 r., terytorium zespołu popaulińskiego znajduje się między ulicami: Pl. Wolności

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

i kaplicą na górze św. Anny. Terytorium zespołu zachowany prawie w całości oprócz znacznie przekształconego urbanistycznie terenu d. folwarku.

Kościół poklasztorny, ob. parafialny pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty, znajduje się w centralnej części zespołu, datowany na: 1 ćw. XV w., XVI w., 1642- 1655 r., murowany z ciosów wapienia pińczowskiego, obustronnie tynkowany. Bezwieżowa bazylika trójnawowa ze skarpami, czteroprzęsłowa, filarowa z wyodrębnionym przęsłowym prezbiterium, zamkniętym absyda, z kaplicą pw. Anioła Stróża oraz przybudówkami od zach. i pół. Nawa główna z sygnaturką, prezbiterium i przybudówką zach., przykryte dachem dwuspadowym. Nawy boczne i przybudówka pół. przykryte dachem jednospadowym, a kaplica- kopułą z latarnią. Pod kościołem krypty. Stan zachowania bardzo dobry.

Wolnostojąca, dzwonnica bramna, znajduje się w zachodniej części zespołu, datowana na: 1685- 1692 r., murowana z ciosów wapienia pińczowskiego, otynkowana na zewnątrz. Monumentalna budowla, niemal kwadratowa, przykryta łamanym dachem czterospadowym, poprzedzona od wsch. szerokimi schodami. Wewnątrz trzy dzwony, mechanizm zegarowy. Stan zachowania bardzo dobry.

W pół.- wsch. części narożnika Pl. Wolności, znajduje się cmentarz przykościelny, obwiedziony niskim murem z czterema przejściami, zarys zbliżony do owalu. Przy pół. ścianie dzwonnicy, w zach. części ogrodzenia, główna brama słupowa, przy której usytuowana jest kamienna figura NMP Niepokalanie Poczętej na kolumnie oraz kamienna postać św. Floriana na cokole.

Budynek klasztoru popaulińskiego, ob. muzeum regionalne z informacją turystyczną, datowane na: 1431- 1449 r., 1630- 1642 r., 1881- 1886 r., znajduje się w pół.- wsch. narożniku cmentarz przykościelny i prezbiterium świątyni. Budynek na rzucie niemal prostokątnego czworoboku, budynek piętrowy, częściowo podpiwniczony. Murowany z ciosów wapienia pińczowskiego na zaprawie wapiennej, ściany obustronnie tynkowane, przykryte sklepieniami. Wieżba krokwiowa z dwoma ścianami stolcowymi. Pokrycie dachów- blacha miedziana. Stolarka okienna- drzwiowa- współczesna. Stan zachowania bardzo dobry.

- **Dom na Mirowie w Pińczowie**, przy ul. Batalionów Chłopskich 32, datowany na XVI/ XVII w., budynek w kształcie litery L, z częścią frontową prostokątną. Budynek murowany z wapienia pińczowskiego, elewacje otynkowane, oprócz fasady i części elewacji płd. głównego korpusu. Wszystkie opasane gzymsem wieńczącym, nad fasadą rozszerzonym w pełne belkowanie. Fasada w kształcie leżącego prostokąta, do linii architrawu pokryta rystyką zachodzącą na narożniki. Oblicowana na przemian prostokątnymi i kwadratowymi płytami kamiennymi w pasy. Wieżba dachowa

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

krokwiowo- jętkowa z dwoma ścianami stolcowymi, nakryty dwuspadowym dachem o nieco odciętych połaciach z dwoma wysokimi szczytami. Stan zachowania budynku średni, przede wszystkim stan kamieniarki zabrudzony.

- **Kaplica św. Anny w Pińczowie**, datowana na ok. 1600 r., znajduje się na szczycie wzgórza, zwanego Klasztornym lub Górą św. Anny. Kaplica stoi w płd.- zach. narożniku platformy stanowiącej dawne obwarowania miejskie. Budowlana na planie kwadratu z dostawionym od zach. mniejszym aneksem przedsionka- również zbliżonym do kwadratu. Murowana z regularnie obrobionych ciosów kamienia pińczowskiego, jedynie wewnątrz otynkowane. Przed kruchtą posąg św. Pawła Pustelnika, nieco dalej rzeźba kamienna św. Tekli i św. Michała Archanioła. Stan kaplicy dobry.
- **Synagoga w Pińczowie**, datowana na XVI/ XVII w., znajduje się płd.- wsch. części Pińczowa, przy ul. Klasztornej. Synagoga renesansowa, zbudowana na planie prostokąta, murowana z kamienia łamanego, na zaprawę wapienną, oszkarpowana, o ścianach obustronnie tynkowanych. Wokół synagogi placyk o analogicznym kształcie. Ogrodzenie wokół, na podmurówce z kamieni łamanego, z balustradą z metalowych kształtek. W pół. odcinku ogrodzenia, w postaci wysokiego muru oporowego, wmurowano fragmenty żydowskich, kamiennych nagrobków. Stan zachowania średni, widoczne spękania tynku.
- **Pozostałości zespołu zamkowego w Pińczowie**, datowane na: 1 poł. XV w.- do poł. XVII w., usytuowane na pół. obrzeżu Pińczowa, na wzniesieniu zwanym Górą Zamkową lub Winnicą.
W najwyższej, płd. części wzgórza, teren jest nierówny, z licznymi pagórkami i zagłębieniami, w których widoczne są relikty fundamentów dawnego zamku. Nieco dalej na pół., pozostałości murów wieży bramnej, poniżej podstawa filara podtrzymującego dawniej wjazd do zamku. Nieznaczne przewężenie i zagłębienie, ślad po fosie, oddziela teren zamku od d. przedzamcza. Obszar ten ma formę płaskiej, równej platformy, zarośniętej brzozi, pozbawionej widocznych pozostałości d. murów. Po str. wsch. przedzamcza, odcinek pół. muru d. "zwierzyńca", który zajmował cały płd., wsch. i zach. obszar u stóp zamku. Mur wzniesiony był z kamienia łamanego. Po str. wew. muru, od zach., biegnie trakt dla pieszych, wyłożony płytami chodnikowymi.
- **Zespół zamkowo- pałacowy w Pińczowie**, datowany na od 1774 r. do 2 poł. XIX w., z relikdami zespołu zamkowego z k. XVI w. , teren użytkowany obecnie przez szkołę

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

i liceum, usytuowany w pół.- zach. części Pińczowa, u stóp Góry Zamkowej- Winnicy. Zespół powstał na terenie pół. obszaru dawnego zespołu zamkowego Myszkowskich. Pałac w zespole, datowany na 1773- 1784 r., znajduje się w pół.- wsch. części obszaru. Budynek murowany, otynkowany, pod dachem poryty blachą miedzianą. Wzniesiony na planie w kształcie litery L, tworzy główny korpus z przyległym od pół. skrzydłem zach. Główny korpus ma plan prostokąta, wydłużonego na linii wsch.- zach., usytuowany między parkiem a prostokątnym dziedzińcem. Nakryty czterospadowym dachem, fasada zwrócona w stronę parku. Stan zachowania bardzo dobry.

Od strony pół. przyległy do skrzydła pałacu, murowany, otynkowany, parterowy budynek- kuchnia i stołówka, pod dachem dwuspadowym, pokrytym blachą ocynkowaną. Stan zachowania dobry.

Po str. pół. dziedzińca, znajduje się wolnostojący, otynkowany, murowany budynek, pod dachem naczółkowym, pokrytym dachówką, osadzony w skarpie. W budynku tym dwie kondygnacje: odstłonięte tylko od pół. piwnice i wysoki parter (sala gimnastyczna). Stan zachowania bardzo dobry.

Na terenie zespołu, znajduje się także park, ogrodzony murowanym z kamienia pińczowskiego, ogrodzeniem z wysoką podmurówką, na której znajdują się filary zwieńczone rzeźbionymi, kamiennymi wazonami. Między filarami kraty z prostych prętów. Na krańcu ogrodzenia, tuż przy pałacu, wąska furtka na terenie parku. Park ma kształt wydłużonego na linii pół.- półd. prostokąta. Elementy komponujące wnętrze parkowe są symetryczne względem osi podłużnej. Tworzą je kolejno dwie figury Flory i Pomony, z dwoma wazonami, ustawione po obu stronach schodów do pałacu. Przed fasadą pałacu, rząd modrzewi, fontanna pośrodku zbiornika na wodę. Zbiornik na wodę w kształcie koła, o średnicy 10 m. W parku aleja kasztanowa i pojedyncza lipa tuż przy ogrodzeniu od półd.

W półd.- zach. narożniku, znajduje się baszta ogrodowa, usytuowana na linii ogrodzenia, datowana na k. XVI w., budynek pięcioboczny, parterowy, murowany z gładko obrobionych ciosów kamienia pińczowskiego, nakryty namiotowym dachem gontowym. Stan zachowania bardzo dobry.

- **Zespół kościoła parafialnego pw. Narodzenia NMP w Bogucicach**, datowany na XVII w., XIX w., położony w półd. części wsi, oddzielony od wsi lokalnym ciekim wodnym. Jednym z elementów zespołu jest cmentarz przykościelny, usytuowana na łagodnym, opadającym ku rzece stoku, kształt zbliżony do prostokąta, wytyczony kamiennym murem. Mur cmentarny, kamienny, z 1 poł. XVII w., przekształcony pod k. XIX w., w murze na osi fasady kościoła, brama główna.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Kościół parafialny pw. Narodzenia NMP, datowany na 1630 r., XIX w., orientowany, przesunięty w kierunku płd. Kościół z kamienia, obustronnie otynkowany. Nawa prostokątna, dwuprzęsłowa, prezbiterium, węższe od nawy, jednoprzęsłowe, półkolistie zamknięte. Zakrystia przy pół. boku prezbiterium, prostokątna, kruchta prostokątna, na osi fasady, węższa od nawy. Elewacje budynku otynkowane, fasada- zach., z kruchtą na osi, zwieńczona trójkątnym szczytem, ujęta narożnymi, skośnymi szkarpami. Stan zachowania dobry.

Dzwonnica z kostnicą, datowana na XVIII/ XIX w., usytuowane w pół.- zach. części narożnika zespołu. Rzut złożony z dwóch przylegających do siebie prostokątów, bez wewnętrznych podziałów. Murowane z opoki i cegły, obustronnie otynkowane. Gzymsy dzwonnicy z szarego piaskowca. Stan zachowania dobry.

- **Zespół kościoła parafialnego pw. św. Tekli w Krzyżanowicach Dolnych**, datowany na XII w. ?- XX w., zlokalizowany na wschodnim krańcu wsi, z dala od zabudowy wiejskiej. Plac zespołu zbliżony trapezu równoramiennego.

W sąsiedztwie placu przykościelnego, przy pół.- zach. narożniku ogrodzenia- plebania, murowana, parterowa, na starych piwnicach, na planie prostokąta.

Kościół paraf. pw. św. Tekli, datowany na XVII w. ?, przebudowany w latach 1786-1789, usytuowany po str. płd. placu zespołu. Kościół jednonawowy, zwrócony prezbiterium na wsch., murowany z kamienia łamanego, obustronnie tynkowany. Wieżba dachowa drewniana, konstrukcji stolcowej. Pokrycie dachu z ocynkowanej blachy. Fasada z ciosów kamienia pińczowskiego, sięga na wysokość kalenicy dachu. Stan zachowania bardzo dobry.

Dzwonnica, datowana na 2 poł. XIX w., położona w pół.- zach. części narożnika, drewniana konstrukcja słupowa- ramowa, na planie kwadratu, z wejściem na osi ściany wsch., poprzedzonym jednobiegowymi schodkami. Bryła dwukondygnacyjna, w formie prostopadłościanu, nakryta daszkiem namiotowym. Stan zachowania dobry.

- **Zespół kościoła parafialnego pw. św. Jana Chrzciciela w Starej Zagości**, datowany na XII w., XIV w., XX w., usytuowany pośrodku wsi, przy drodze. Zajmuje wydłużony prostokąt, podzielony na cmentarz przykościelny i część gospodarczą.

Cmentarz w kształcie nieregularnego czworoboku, zbliżonego do trapezu. Opasany kamiennym murem, w linii muru włączone kaplice.

Kościół paraf. pw. św. Jana Chrzciciela, datowany na 3 ćw. XII w., 1353 r., 1900- 1901 r., usytuowana na środku cmentarza, orientowany. Kościół murowany z ciosu, częściowo tynkowany, nawa prostokątna, mocno wydłużona, prezbiterium węższe od nawy. Przy nawie od pół. prostokątna kaplica, od płd. kruchta. Bryła złożona

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

z przylegających do siebie prostopadłościanów. Fasada (zach.) jednoosiowa, ujęta narożnymi, jednouskokowymi szkarpami, na cokole zwieńczona prostym gzymsem.

- **Zespół kościoła pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej w Młodzawach Małych**, datowany na pocz. XVIII w.- pocz. XX w., usytuowany w pfd.- wsch. części wsi, na wzniesieniu, u zbiegu dróg lokalnych, na ogrodzonym placu, o kształcie wieloboku, prawie symetrycznego względem osi podłużnej. Pełne ogrodzenie wokół, murowane z kamienia, z ciosów regularnych, z wapienia pińczowskiego. Główne wejście na plac przykościelny, przez dzwonnice bramną. Na placu także dwie figury kamienne.

W ogrodzeniu, szesnaście kapliczek na pomieszczenie stacji Męski Pańskiej. Na licu każdej kapliczki, płytką wnęka arkadowa, o pełnym łuku, zamykana, z dwuskrzydłowymi, drewnianymi drzwiczkami płyciowymi. Na nakryciach kapliczek, przeważnie pary kamiennych urn.

Kościół pw. Ducha Św. i Matki Boskiej Bolesnej, datowany na 1717- 1720 r., znajduje się na środku placu kościelnego, orientowany. Budynek murowany, z regularnych ciosów wapienia pińczowskiego. Na planie krzyża wpisanego w trójkąt, trójnawowy, o wąskich i nieco krótszych nawach bocznych utworzonych z rzędów kaplic. Bazylika trójnawowa. Nawa główna, prezbiterium oraz transept o tej samej wysokości, pod krzyżującymi się również dachami dwuspadowymi. Nawy boczne o ścianach tej samej wysokości, co przybudówki przy prezbiterium. Stan zachowania dobry.

Dzwonnica bramna, datowana na 1779 r., położona naprzeciwko fasady zach. kościoła. Dzwonnica wraz przybudówkami murowana z kamienia, zewnątrz otynkowana. Rzut na planie prostokąta wydłużonego na osi wsch.- zach., z przejściem bramnym w parterze. Elewacje otynkowane. Stan zachowania dobry.

Plebania, datowana na 1925 r., usytuowana po pół. str. d. cmentarza przykościelnego, oddzielona od niego drogą lokalną. Murowana z kamienia i cegły, otynkowana z wyjątkiem kamiennego cokołu. Stan zachowania bardzo dobry.

- **Stanowisko archeologiczne nr 5/78, AZP 92-61**, położone na pograniczu Skowronna Dolnego i Górnego, grodzisko prahistoryczne, datowane na prahistorię lub wczesne średniowiecze.

6. Ocena stanu dziedzictwa kulturowego gminy. Analiza szans i zagrożeń

W celu właściwej oceny stanu dziedzictwa kulturowego gminy Pińczów oraz możliwości gminy w tym zakresie, przeprowadzono analizę SWOT.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Tabela nr 6. Analiza SWOT

SILNE STRONY GMINY PIŃCZÓW	SŁABE STRONY GMINY PIŃCZÓW
<ul style="list-style-type: none"> • dogodne położenie komunikacyjne; • otwartość i przychylność władz samorządowych; • bogata historia gminy Pińczów; • środowisko przyrodnicze gminy, sprzyjające promowaniu na tym obszarze aktywnej rekreacji i sportu; • istnienie parków krajobrazowych na terenie gminy i w jej sąsiedztwie; • wysokie walory krajobrazowe gminy; • gmina przyjazna, atrakcyjna dla inwestorów; • zaktualizowana gminna ewidencja zabytków; • opracowane plany zagospodarowania przestrzennego gminy; • tradycja organizowania imprez kulturalnych o ponad regionalnym charakterze; • gminne centra / dom Kultury: PSCK Pińczowskie Samorządowe Centrum Kultury w Pińczowie; • duże nasycenie zabytków kultury materialnej i duchowej, bogate dziedzictwo przeszłości. 	<ul style="list-style-type: none"> • zła jakość dróg lokalnych; • brak popularyzacji wiedzy o wartości chronionych obiektów oraz idei ochrony zabytków; • niewykorzystywanie regionalizmów; • brak zaangażowania społeczeństwa w rozwój gminy; • słabo rozwinięta baza noclegowa; • brak tras turystycznych; • brak bezpośredniego dostępu do dróg krajowych; • niedostateczna ilość terenów zielonych na terenie miasta Pińczów; • niewystarczający stan zabezpieczenia zabytków i postępujący proces ich niszczenia.

SZANSE DLA GMINY PIŃCZÓW	ZAGROŻENIA DLA GMINY PIŃCZÓW
<ul style="list-style-type: none"> • pojawienie się funduszy pomocowych wspomagających inwestycje gminne; • możliwość wsparcia finansowego z różnych źródeł, w tym ze środków Unii Europejskiej; • podniesienie poziomu życia ludzi; • wykorzystanie walorów przyrodniczych i zasobów kulturowych dla rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> • brak jasnych i przejrzystych przepisów regulujących działania przy obiektach zabytkowych niewpisanych do rejestru zabytków; • wprowadzanie elementów obcych, np. nieprzemyślanej, niezgodnej z historyczną kolorystyką,

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

<p>turystyki;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzrost świadomości w widzeniu obiektu zabytkowego jako doskonałego produktu turystycznego; • kreowanie nowych obszarów i produktów turystycznych w oparciu o atrakcyjny sposób zagospodarowania obiektów zabytkowych; • poprawa dostępności do zabytków przez wprowadzanie nowoczesnych, bazujących na technologiach internetowych systemów informacji turystycznej; • wyeksponowanie atutów Pińczowa w promocji Regionu Świętokrzyskiego; • rosnąca rola samorządu włączającego się w sferę ochrony dziedzictwa. 	<p>agresywnych nośników reklamowych, architektury niezgodnej z lokalnymi tradycjami;</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak skutecznej egzekucji prawa; • jednowymiarowe postrzeganie zasobów dziedzictwa kulturowego: wyłącznie poprzez pryzmat ich gospodarczego wykorzystania lub przeciwnie- jedynie jako zasobu historycznego; • brak skutecznego nadzoru nad remontami i przebudowami obiektów zabytkowych oraz nowymi lokalizacjami; • brak środków finansowych na infrastrukturę; • niska świadomość mieszkańców gminy na temat dotyczące skarbów kultury, dziedzictwa i tradycji charakteryzujących gminę.
---	---

7. Założenia programowe

Program Opieki nad Zabytkami dla gminy Pińczów służy ochronie i wykorzystaniu lokalnych zasobów dziedzictwa kulturowego w różnych dziedzinach życia społecznego. Realizacja wyznaczonych celów, wymaga przede wszystkim zmiany w świadomości, szczególnie w obszarze odpowiedzialności jednostki samorządu terytorialnego, podmiotów, instytucji i sfer funkcjonalnych, które odpowiadają za ochronę środowiska naturalnego i kulturowego, za ład i zagospodarowanie przestrzenne, a także wyznaczone kierunki rozwoju gminy. Ważne jest także, aby właściciele zabytkowych obiektów, zmienili swoje podejście, przyczyniając się w ten sposób do poprawy stanu zachowania wszelkich dóbr środowiska kulturowego i naturalnego.

Na podstawie przeprowadzonej oceny stanu dziedzictwa kulturowego gminy, za pomocą analizy SWOT, zostały opracowane dwa priorytety, do których realizacji wyznaczono kierunki działania wraz z zadaniami. Czynności te osiągnięte zostaną w perspektywie długofalowej, wieloletniej, których ostatecznym rezultatem będzie przywrócenie zabytkom miasta właściwych im walorów historycznych i estetycznych.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

7.1. Priorytety programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego gminy Pińczów.

PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Pińczów.

7.2. Kierunki działań i zadania programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów

Dla priorytetu pierwszego, ustalono następujące kierunki działań, wraz z zadaniami dla każdego z kierunków.

PRIORYTET I: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego gminy.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

1. Podjęcie działań, mających na celu podniesienie atrakcyjności krajobrazu kulturowego gminy, na potrzeby edukacyjne, społeczne i turystyczne.

ZADANIA:

- ustalenie zasad dotyczących umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowych;
- opracowanie zintegrowanego systemu informacji wizualnej obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego gminy Pińczów, np. informacje o znanych postaciach zamieszkujących kiedyś tereny gminy, spis zabytków znajdujących się na terenie gminy (zawierający krótki opis każdego z nich).

2. Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego.

ZADANIA:

- ustalenie jasnych i przejrzystych przepisów regulujących działania przy obiektach zabytkowych niewpisanych do rejestru zabytków;
- egzekwowanie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego istniejących wartości krajobrazowych miasta oraz atrakcyjnych przestrzeni widokowych, w tym ochrona historycznego tła krajobrazowego;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- w momencie przyjmowania nowych planów, strategii, zwiększenie uwagi na prawidłowość treści dotyczących ochrony i opieki nad zabytkami;
- wspieranie rozwoju muzeów regionalnych oraz gminnych punktów- centrów kulturalnych;
- ochrona panoram oraz przedpola widokowych najcenniejszych elementów krajobrazu i dziedzictwa kulturowego.

3. Rozszerzenie zasobów prawnych form ochrony zabytków gminy Pińczów.**ZADANIA:**

- bieżąca aktualizacja i weryfikacja obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków;
- zbieranie informacji, co trzy lata, od właścicieli obiektów wpisanych do ewidencji zabytków, dotyczących przeprowadzonych remontów.

4. Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.**ZADANIA:**

- prowadzenie prac remontowo- konserwatorskich przy obiektach zabytkowych, zmiany zagospodarowania przestrzennego, realizacji inwestycji, będących własnością gminy, przy bezwzględnym przestrzeganiu ustawowego wymogu uzyskiwania konserwatorskiego pozwolenia na prowadzenie prac w budynkach objętych ochroną, na podstawie wpisu do rejestru zabytków, indywidualnego lub zespołowego;
- prowadzenie okresowych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków:
 - stanowiących własność gminy, w celu wytypowania najbardziej zagrożonych, wymagających niezbędnych remontów, na tej podstawie opracowanie planu remontów;
 - będących własnością instytucji, osób prywatnych i wspólnot własnościowych.
- wskazanie właścicielom konieczności przeprowadzenia prac remontowo- konserwatorskich oraz możliwości uzyskania dotacji lub refundacji kosztów prac z funduszy krajowych, wojewódzkich i europejskich.

Dla priorytetu drugiego, ustalono następujące kierunki działań, wraz z zadaniami dla każdego z kierunków.

PRIORYTET II: Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Pińczów.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

1. Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy.**ZADANIA:**

- umieszczenie na stronie internetowej gminy gminnej ewidencji zabytków wraz z kartami obiektów;
- opracowanie interaktywnej mapy miasta z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych, ułatwiającej dotarcie do wszystkich elementów dziedzictwa kulturowego;
- utworzenie gminnego systemu informacji i promocji środowiska kulturowego, z szczególnym uwzględnieniem środowiska przyrodniczego gminy;
- poinformowanie mieszkańców o przyjęciu gminnej ewidencji zabytków gminy Pińczów, podanie informacji definiujących gminną ewidencję zabytków oraz przybliżenie skutków prawnych z tym związanych.

2. Popularyzowanie wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym gminy.**ZADANIA:**

- wydawanie i wspieranie publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy;
- organizowanie konkursów szkolnych popularyzujących historię gminy oraz jego zabytki;
- nagłaśnianie, promowanie i informowanie lokalnej społeczności, o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych, w celu budowania tożsamości historycznej oraz kreowania właściwych zachowań wobec dziedzictwa kulturowego;
- opracowanie szlaków turystycznych, wykorzystujących walory dziedzictwa kulturowego.

8. Instrumentarium realizacji programu opieki nad zabytkami

Programu opieki nad zabytkami realizowany będzie poprzez wykonanie wskazanych zadań, na rzecz osiągnięcia przyjętych w nim priorytetów. Podstawę instrumentarium, stanowią obowiązujące przepisy prawa oraz zawarte w nich regulacje. Regulacje te dotyczą instrumentów ekonomiczno- prawnych, społecznych oraz finansów publicznych. Zakłada się, że zadania określone w niniejszym programie będą wykonywane za pomocą następujących instrumentów:

- instrumenty prawne, wynikające z obowiązujących przepisów prawnych:

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

- aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów będących własnością gminy;
- wykonywanie decyzji administracyjnych z zakresu ochrony i opieki nad zabytkami, np. wojewódzkiego konserwatora zabytków.
- instrumenty finansowe:
 - finansowanie prac i konserwatorskich przy obiektach zabytkowych będących własnością gminy;
 - korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy europejskich oraz dotacje, subwencje, dofinansowanie dla właścicieli i posiadaczy obiektów zabytkowych.
- instrumenty społeczne:
 - prowadzenie działań z zakresu współpracy i współdziałania z właścicielami oraz użytkownikami zabytków (władzami kościelnymi i parafiami, osobami fizycznymi oraz spółkami), a także edukacja i informacja odnośnie dziedzictwa kulturowego gminy Pińczów;
 - edukacja kulturowa.
- instrumenty koordynacji:
 - realizacja projektów i programów gminy, dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego gminy;
 - realizacja poprzez monitoring stanu środowiska kulturowego.
- instrumenty kontrolne:
 - aktualizacja i weryfikacja gminnej ewidencji zabytków;
 - oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta;
 - analizy stanu zachowania dziedzictwa kulturowego.

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami gminy Pińczów

Zgodnie z art. 87 ust. 5 Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.), burmistrz (wójt, prezydent) gminy zobowiązany jest do sporządzania, co dwa lata, sprawozdań z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami i przedstawiania go Radzie Gminy. Wykonanie takiego sprawozdania, powinno być poprzedzone oceną poziomu realizacji programu, która powinna uwzględniać: wykonanie zadań, które zostały przyjęte do realizacji w czteroletnim okresie obowiązywania gminnego programu opieki nad zabytkami oraz efektywność ich wykonania.

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

Dla priorytetu I- Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego gminy, jako element rozwoju gospodarczo- społecznego gminy, przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami:

- poziom (w %) wydatków budżetu gminy poniesionych na realizację programu ochrony i opieki nad zabytkami;
- wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych przez gminę;
- wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł pozabudżetowych przez właścicieli zabytkowych obiektów;
- liczba obiektów poddanych pracom zabezpieczającym przed zniszczeniem lub kradzieżą;
- poziom aktywności społecznej, związany z korzystaniem z zintegrowanego systemu informacji wizualnej, obejmującego zasoby i wartości dziedzictwa kulturowego gminy;
- zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- ilość przeprowadzonych kontroli stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących własność gminy i pozostałych jednostek.

Dla priorytetu II- Promocja dziedzictwa kulturowego i edukacja służąca budowaniu tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Pińczów, przyjmuje się następujące wskaźniki oceniające poziom realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami:

- poziom (w %) aktywności społecznej, związany z opracowaniem interaktywnej mapy miasta z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych;
- poziom wiedzy mieszkańców gminy na temat gminnej ewidencji zabytków;
- liczba opracowanych i wydanych publikacji, folderów promocyjnych, przewodników poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy;
- liczba zorganizowanych konkursów szkolnych popularyzujących historię gminy oraz jego zabytki;
- liczba utworzonych szlaków turystycznych.

10. Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami

Główny obowiązek związany z opieką, ochroną oraz finansowaniem wszelkich prac konserwatorskich, spoczywa na właścicielach i użytkownikach obiektów zabytkowych. Sprawy, związane z dofinansowaniem prac przy obiektach zabytkowych, reguluje rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 roku- „W sprawie udzielania dotacji

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

celowej na prace konserwatorskie, restauratorskich i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków", Dz. U. z 2005 r. nr 112, poz. 940.

Źródła finansowania programu opieki nad zabytkami, mogą być realizowane z uwzględnieniem środków:

- z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (Program Wieloletni KULTURA+);
- z Unii Europejskiej (Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Mechanizm Finansowy EOG 2007- 2014, Fundusz Wymiany Kulturalnej);
- od Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
- z Wojewódzkiego Urzędu Świętokrzyskiego;
- z Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego;
- z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- z Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji;
- z Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy;
- z Gminy Pińczów;
- z funduszy organizacji międzynarodowych (m.in. Europa Nostra, European Cultural Foundation);
- z funduszy krajowych organizacji pozarządowych (m.in. Fundacja Kronenberga, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, Lokalne Projekty Kulturalne, Fundacja Wspomagania Wsi);
- prywatnych- z budżetu osób fizycznych, fundacji, osób prawnych, kościelnych, środków pochodzących ze zbiorów i ofiarności publicznej, itp.

Dodatkowo, szczegółowe informacje i zasady dotyczące możliwości pozyskiwania środków finansowych na zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami można znaleźć na stronach internetowych: www.mkidn.gov.pl, www.interreg.gov.pl, www.minrol.gov.pl, www.mrr.gov.pl, www.funduszngo.pl, www.interreg.gov.pl.

W latach 2009- 2012 Gmina Pińczów wydała 147 000 zł na prace remontowe przy zabytkach m.in. w kościele św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Pińczowie, w kościele pw. św. Tekli w Krzyżanowicach, w kościele pw. Nawiedzenia NMP w Bogucicach, w kościele Nawiedzenia NMP w Pińczowie, w kościele pw. św. Jana Chrzciciela w Zagości, w kościele pw. Zesłania Ducha św. i Matki Boskiej Bolesnej w Młodzawach Małych. W 2013 r. przeznaczono kwotę 23 000 zł. Ponadto w 2011 r. została zakończona realizacja projektu „Przebudowa i modernizacja Pińczowskiego Samorządowego Centrum Kultury w Pińczowie” (budynek klasztoru popaulińskiego). Wkład własny Gminy Pińczów wyniósł 3 284 173 zł, środki europejskie w kwocie 3 005 323 zł

W wieloletniej prognozie finansowej nie ma wyszczególnionego obszaru dotyczącego ochrony nad zabytkami. Natomiast środki na prace konserwatorskie mogą być

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

wprowadzane do budżetu w miarę wynikających potrzeb i wpływających wniosków od właścicieli zabytków wpisanych do rejestru zabytków.

11. Bibliografia

1. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. 2003 nr 162 poz. 1568, ze zm.);
2. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.- Dz. U. nr 78 poz. 483, ze zm.);
3. Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (t. j., Dz. U. 2012 poz. 642, ze zm.);
4. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j., Dz. U. 2012 poz. 647, ze zm.);
5. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r.- Prawo budowlane (t. j., Dz. U. 2013, poz. 1409);
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r.- Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232);
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j., Dz. U. 2013 r. poz. 627);
8. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t. j., Dz. U. 2010 nr 102 poz. 651);
9. Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t. j., Dz. U. 2012 poz. 406);
10. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (t. j., Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536 ze zm.);
11. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (t. j., Dz. U. 2012 poz. 987);
12. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (t. j., Dz. U. 2011 nr 123 poz. 698, ze zm.);
13. Ustawa z 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. 2001 nr 112 poz. 1198, ze zm.);
14. Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. 2011 nr 113, poz. 661);
15. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 6 czerwca 2005 roku w sprawie udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. 2005 nr 112 poz. 940, ze zm.);
16. Penkalla A., Żydowskie ślady w województwie kieleckim i radomskim, Radom 1992;

Gminny program opieki nad zabytkami gminy Pińczów na lata 2014- 2017

17. Katalog zabytków sztuki w Polsce. Tom III. Województwo Kieleckie, red. Łoziński J. Z.; Wolff B., Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk Zespół Inwentaryzacji Zabytków, Zeszyt: 9;
18. Historia Ordynacji Pińczowskiej 1601-1945. Materiały z sesji naukowej 26 września 2011, „Pińczowskie spotkania historyczne”, z. 15, Pińczów 2011;
19. www.pinczow.com;
20. www.pinczow.com.pl;
21. www.muzeumitpinczow.eu;
22. www.nid.pl;
23. www.nimoz.pl;
24. www.stat.gov.pl/gus;
25. www.isap.sejm.gov.pl;
26. www.sejmik.kielce.pl;
27. www.wrota-swietokrzyskie.pl;
28. www.bip.kielce.rdos.gov.pl;
29. www.wikipedia.pl;
30. Andrzej Dziubiński, „Przechadzka po Pińczowie i okolicy”, Pińczów 1999 r.

12. Spis tabel:

1. Tabela nr 1. Pomniki przyrody na terenie gminy Pińczów;
2. Tabela nr 2. Zabytki nieruchome i stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków w gminie Pińczów;
3. Tabela nr 3. Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków w gminie Pińczów;
4. Tabela nr 4. Obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków w gminie Pińczów;
5. Tabela nr 5 . Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Pińczów;
6. Tabela nr 6. Analiza SWOT.